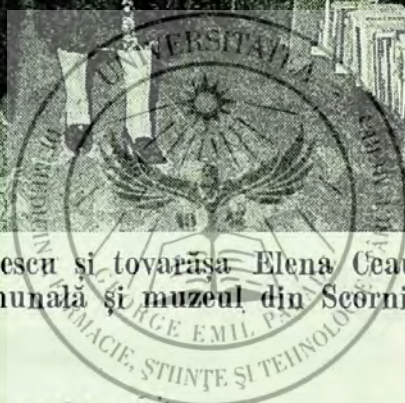

P. 11. 726 P III 589

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu vizitează biblioteca comună și muzeul din Scornicești.

p. 28

JUN 1982

01. SEP. 2023

BIBLIOTECA

BULETIN DE BIBLIOTECONOMIE

1/1978

INST. MED. FARM.
Tirgu-Muras
Biblioteca Centrală
P. 54-254
Inv. Nr.

Supliment al revistei
„Îndrumătorul cultural“

„O importantă latură a muncii de educație, a dezvoltării culturii noastre noi, socialiste, o constituie răspîndirea cărții politice, științifice și literare, organizarea unitară a bibliotecilor din cadrul așezămintelor de cultură și al școlilor, comunelor și orașelor“.

NICOLAE CEAUȘESCU

ÎN LUMINA
CONFERINȚEI NAȚIONALE
A PARTIDULUI

Organizarea
și îndrumarea
unitară

a activității
bibliotecilor
publice – în
dezbateră
consfătuirii
bibliotecarilor

*F*ocare puternice de cultură și educație socialistă, bibliotecile publice din țara noastră se află în prezent ancorate organic, activ în amplul proces de educație multilaterală orientat de partid în direcția formării omului nou. Împreună cu toți ceilalți factori — organisme, instituții, activiști, cadre de specialitate etc. — cu responsabilități în domeniul muncii politico-ideologice și cultural-educative, bibliotecile, și între acestea cu osebire bibliotecile publice, au fost beneficiare ale unor orientări clare, în direcția obiectivelor lor educaționale și a perfecționării activității lor, conținute în documentele partidului nostru, în cuvîntările secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Pe aceste baze, bibliotecile publice au fost investite cu responsabilități importante în procesul formării și dezvoltării conștiinței socialiste a maselor de oameni ai muncii. Acționîndu-se consecvent pentru a răspunde în condiții cît mai bune acestei investiții, Consiliul Culturii și Educației Socialiste se preocupă permanent de dezbateră cu lucrătorii și cu factorii de îndrumare locali a problemelor de actualitate ale procesului de ridicare a gradului de eficiență și organizare a activității bibliotecare. Pe această linie s-a inserat și recenta consfătuire cu caracter național consacrată organizării și îndrumării unitare a activității bibliotecilor publice, desfășurată, sub conducerea Direcției culturii de masă din C.C.E.S., în lunile noiembrie și decembrie anul trecut, în 4 centre zonale: Piatra-Neamț (22 noiembrie), Tirgoviște (14 decembrie), Brașov (16 decembrie) și Timișoara (20 decembrie). Formula organizatorică adoptată, aceea a desfășurării consfătuirii în mai multe centre, a permis participarea unui număr de 465 de cadre din bibliotecile publice de stat, ale sindicatelor și ale cooperației meșteșugărești, directori ai bibliotecilor județene, instructori ai comitetelor județene de cultură și educație socialistă care răspund de biblioteci. Acțiunea, axată pe dezbateră a unei problematice de interes major, cu implicații practice imediate, vine să reia șirul unor astfel de reuniuni de lucru, oferind, în debateră și în concluzii, cadrul unei analize responsabile asupra problemelor care privesc creșterea eficienței muncii cu cartea, al semnalării critice a unor

lipsuri ce persistă în activitatea bibliotecară, ca și al unor propuneri viabile pentru înlăturarea neajunsurilor.

La baza discuțiilor, a întregii dezbatere, au stat referatul comun al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Consiliului Central al U.G.S.R. și al U.C.E.C.O.M., pe tema „Organizarea și îndrumarea unitară a activității bibliotecilor publice”, precum și rapoartele succinte prezentate de județele gazdă în legătură cu modul în care sînt transpuse în viață sarcinile reieșite din documentele de partid, din Programul de măsuri aprobat de Plenara C.C. al P.C.R. din 2—3 noiembrie 1976, cu privire la îndrumarea unitară a activității bibliotecilor publice.

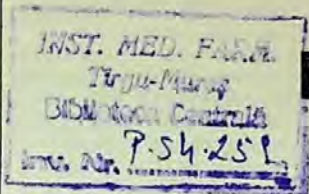
Desfășurarea consfătuirii în cele 4 centre zonale amintite a prilejuit, întregind reuniunea propriu-zisă, vizite în bibliotecile gazdă, schimburi de informații pe compartimente de muncă, vizionări de expoziții cu publicații de specialitate editate de bibliotecile județene, urmărindu-se promovarea și pe această cale a experiențelor bune acumulate pînă în prezent.

Luările de cuvînt în cadrul discuțiilor, din care au fost reținute un număr însemnat de propuneri concrete în direcția perfecționării activității în domeniul lecturii publice, au fost în măsură să ateste angajamentul ferm al participanților, în spiritul documentelor Conferinței naționale a Partidului, de a acționa ca toată responsabilitatea pentru îmbunătățirea conținutului muncii de popularizare și difuzare a cărții, pentru creșterea eficienței educative și informaționale a activității desfășurate de bibliotecile publice de toate categoriile.

La sugestia conducerii Direcției culturii de masă din C.C.E.S., revista noastră oglindește azi în paginile ei întregul conținut al consfătuirii bibliotecare nu demult desfășurată în cele 4 centre zonale. Publicăm, în continuare, textele prescurtate ale referatului comun și ale rapoartelor județelor gazdă, o sinteză, pe probleme, a discuțiilor și intervențiilor, precum și concluziile consfătuirii cu speranța că prin aceasta venim în întîmpinarea doleanțelor tuturor lucrătorilor din biblioteci de a le pune la dispoziție, ca instrument de referință, întregul material, de interes major, abordat la consfătuire.

B.

NOI DIMENSIUNI ACTIVITĂȚII DE FORMARE A OMULUI NOU

În amplul proces de ridicare a patriei noastre socialiste pe noi culmi de civilizație și progres — făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism, sarcinile organismelor și instituțiilor cultural-educative, a tuturor factorilor cu responsabilități în ridicarea nivelului general de cultură și cunoaștere al maselor, în însușirea de către acestea a ideologiei și politicii partidului, a valorilor științei și culturii, în perfecționarea pregătirii lor profesionale și formarea trăsăturilor moralei comuniste, sporesc odată în plus cu accelerarea ritmului de dezvoltare socio-economică a țării, odată cu exigențele înalte puse de imperativul calității în fața tuturor și a fiecărui membru al societății. În sistemul mijloacelor și instituțiilor care acționează în direcția dezvoltării conștiinței socialiste a maselor, lectură și bibliotecile ocupă un loc de prim rang, întrucît cărțile rămîn instrumente esențiale ale conservării și difuzării cunoștințelor, iar asimilarea temeinică a ideilor și informațiilor presupune muncă independentă, studiu individual. Atunci cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, spunea că „nu vom reuși să obținem o ridicare generală a nivelului de cunoștințe, nici a celor profesionale și tehnice, nici a celor politice” dacă nu vom înțelege că fiecare dintre noi „trebuie să studieze, să învețe continuu”, afirma de fapt, ca principiu fundamental al educației permanente, autoeducația.

Cele peste 21 000 de biblioteci de toate categoriile din țara noastră participă la amplul proces de educație socialistă a maselor cu un potențial educativ și informațional considerabil: 145 de milioane de cărți, periodice și alte documente grafice și audio-vizuale.

Constituind un subsistem al acțiunii cultural-educative de masă, bibliotecile publice, răspîndite pe întreg teritoriul patriei, în municipii, orașe și comune, în întreprinderi, instituții și în cooperativele meșteșugărești, pun la dispoziție maselor de oameni ai muncii, fără nici o îngrădire, zeci de milioane de publicații, asigurînd accesul între-

gii populației la valorile științei și culturii naționale și universale.

După cum s-a subliniat în raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu ținut la Congresul educației politice și al culturii socialiste, condiția înfăptuirii cu succes a unei largi mișcări de masă în domeniul educației și culturii este dată de conlucrarea strînsă, efectivă, a tuturor factorilor educaționali, a cadrelor de partid și de stat, a oamenilor de știință și cultură, a maselor largi ale oamenilor muncii și de realizarea, pe această bază democratică, a convergenței de acțiune a tuturor celor chemați să desfășoare activități educative.

Realizarea conducerii unitare și orientarea fermă a întregii activități din acest domeniu, pe baza Programului de măsuri pentru aplicarea hotărîrilor Congresului al XI-lea al Partidului și ale Congresului educației politice și al culturii socialiste adoptat de Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 2—3 noiembrie 1976, a primit un nou impuls prin înființarea consiliilor de educație politică și cultură socialistă, care, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, organizează unitar întreaga activitate ideologică, de educație politică, cultural-artistică și de răspîndire a științei.

La rîndul lor, comitetele de cultură și educație socialistă, organisme de partid și de stat, răspund de conținutul întregii activități cultural-educative ce se desfășoară pe raza lor teritorială, de îndrumarea unitară a tuturor așezămintelor de cultură, indiferent de subordonarea lor departamentală.

Asemenea măsuri au dus la întărirea rolului organelor și organizațiilor de partid în conducerea muncii de educație socialistă a maselor, la promovarea în acest domeniu de activitate a unor metode de muncă operative, dinamice, caracteristice muncii politice desfășurate de către partid.

Măsurile luate pe linia perfecționării, organizării și conducerii activității politico-ideologice și cultural-educative au imprimat noi dimensiuni acțiunii bibliotecare din patria noastră, concretizate în diversificarea serviciilor de lectură, în creșterea eficien-

lei politico-educative și informaționale a bibliotecilor.

Ultimii 2-3 ani au reprezentat în viața bibliotecilor publice o perioadă de evaluări critice responsabile, care au condus la măsuri corespunzătoare în vederea largirii funcționalității sociale a acestor instituții, pentru satisfacerea, în mai bune condițiuni, a cerințelor de lectură și informare ale populației.

Prin statuarea atribuțiilor de îndrumare metodică ale bibliotecilor județene a fost creat cadrul adecvat pentru ca bibliotecile de stat din centrele de județ să asigure asistență de specialitate pentru toate bibliotecile publice. Ca urmare, începând din anul 1974 bibliotecile județene, în paralel cu satisfacerea nevoilor de lectură ale populației din localitatea de reședință, au devenit instituții specializate ale comitetelor de cultură și educație socialistă pentru organizarea și îndrumarea unitară pe plan județean a serviciilor de lectură publică, acumulind o experiență care merită să fie analizată și evaluată în vederea extinderii și îmbunătățirii ei.

Temă complexă, organizarea și îndrumarea unitară a activității bibliotecilor publice impune dezbateră cu prioritate a problemelor importante ale acțiunii de promovare a cărții — evidențierea stadiului la care se află în prezent asistența de specialitate pe care o acordă bibliotecile județene, coordonarea și orientarea acestei activități de către comitetele județene de cultură și educație socialistă.

Pentru a prilejui un schimb de experiență pe aceste probleme, se cer relevate, în cele ce urmează, câteva dintre tendințele și mutațiile de ordin calitativ care s-au produs în anii din urmă pe baza orientărilor și sarcinilor reieșite din documentele de partid, din programele de activitate, în compartimentele de bază ale activității bibliotecilor publice: completarea colecțiilor, relații cu publicul, servicii centralizate pentru bibliotecă, pregătirea profesională a cadrelor, asistența de specialitate.

Constituirea și completarea curență a colecțiilor de publicații, îmbunătățirea structurii tematice a acestora, creșterea eficienței lor educativ-informaționale

Pe baza sarcinilor reieșite din documentele de partid, comitetele de cultură și educație socialistă, celelalte organisme care au în subordine rețele de bibliotecă sint chemate să acorde toată atenția orientării achizițiilor de cărți pentru bibliotecă, să stabilească coordonatele politicii de completare curență a colecțiilor și să exercite controlul îndeplinirii acestora prin bibliotecile județene, care, dispunând

de instrumentele necesare, trebuie să acționeze consecvent în selecția cit mai riguroasă a publicațiilor destinate lecturii publice, pentru îmbunătățirea structurii tematice a fondurilor de publicații din bibliotecă, pentru coordonarea achizițiilor între unitățile din aceeași localitate.

Se poate afirma că în acest domeniu s-a acumulat o anumită experiență care poate fi valorificată mai larg. Exemplele oferite de bibliotecile județene din Timișoara, Galați, Constanța, Tg.-Mureș și din alte părți ne arată că este posibilă respectarea parametrilor stabiliți în politica de achiziții, prin urmărirea permanentă a producției editoriale, supravegherea operațiilor de livrare efectuate de colecturi, returnarea chiar a unor precomenzi, atunci când este cazul. Practica instaurată la Galați și în alte câteva județe, unde întreprinderile de difuzare a cărții acordă bibliotecii județene, din toate titlurile pe care le primise, cite un exemplar semnal, contra cost, pe baza cărui bibliotecă județeană definitivează comanda pentru unitățile din rețea, se dovedește o modalitate eficientă de selecție, în deplină cunoștință de cauză a publicațiilor destinate bibliotecilor. În sprijinul bibliotecilor județene care practică acest sistem, vin unele instrumente de informare, inițiate în ultimii doi ani, cum sint: fișele semnal pe care Biblioteca Centrală de Stat le livrează decadal și lunar, în curs de apariție editat de Centrala editorială. Prin folosirea lor, atenția celor care se ocupă de completarea colecțiilor se concentrează, în primul rînd, pe ceea ce apare, depășindu-se astfel, într-o măsură, greutățile legate de elaborarea și difuzarea planurilor editoriale, de încheierea întreprinse în pripă pentru stabilirea necesarului de carte etc.

Este de reținut, de asemenea, preocuparea pentru extinderea asistenței metodice în materie de completare a colecțiilor și asupra celorlalte tipuri de bibliotecă, cerință care decurge practic din principiul îndrumării unitare, al așezării rețelei de bibliotecă pe criterii sistematice. Pe această linie se acționează la Timișoara și Focșani, spre exemplu, unde ființează o comisie județeană de completare, în cadrul unui organism mai larg de îndrumare metodică pentru toate bibliotecile din județ. Acest mod de a lucra a dat unele rezultate notabile în coordonarea achizițiilor de periodice, ca și în coordonarea achizițiilor de carte și periodice străine. De asemenea, o importanță deosebită prezintă preocupările unor județe pentru coordonarea achizițiilor între bibliotecile comunale și cele școlare, în mediul rural.

Totuși, nu putem trece peste faptul că, în domeniul constituirii și comple-

tării colecțiilor, mai sint cazuri cînd selecția lucrărilor dirijate spre bibliotecile din rețea se face cînd de instructorul comitetului, cînd de reprezentanții bibliotecii județene, fără continuitatea absolut necesară în acest proces și în lipsa unor instrumente de informare asupra producției editoriale, ceea ce permite unor colecturi să introducă între cărțile livrate și lucrări necomandate, de regulă mai puțin solicitate de public. În bibliotecile publice, mai ales în cele ale sindicatelor și ale cooperației meșteșugărești, ajung astfel unele cărți nespecifice, deoarece asistența pe care bibliotecile județene o acordă în selecția noilor achiziții pentru unitățile din rețea de stat nu se extinde decît rareori și asupra acestor categorii de bibliotecă. În acest fel, eficiența generală a acțiunii de completare a colecțiilor destinate lecturii publice scade lipsind-o de o serie de premise concrete pentru coordonarea unitară a întregii activități de constituire echilibrată a fondurilor, în toate bibliotecile publice. Este adevărat că pentru a realiza acest lucru se impune ca alit sindicatele, cit și cooperația meșteșugărească să-și îndrepte mai mult atenția asupra realizării achizițiilor de cărți pentru bibliotecile proprii prin colecturi, pe bază de comenzi într-o primă etapă cel puțin pentru unitățile mai mari, cum ar fi bibliotecile de pe lîngă casele de cultură, cluburi, care beneficiază de bugete stabile și permanente.

În grija pentru valoarea educativă și nivelul științific al informațiilor oferite publicului prin colecțiile bibliotecilor se inscriu și acțiunile de îndepărtare a publicațiilor uzate moral. Cu sprijinul organelor centrale, în anul 1977 s-a declanșat o astfel de acțiune de proporții mai mari care vizează colecțiile destinate împrumutului la domiciliu. În aceste condiții, rezultate corespunzătoare s-au obținut acolo unde bibliotecile județene, antrenînd toți bibliotecarii cu experiență din rețea, au acționat direct la efectuarea scoaterii din circuitul larg al lecturii publice a publicațiilor cu caracter depășit (Gorj, Teleorman, Dolj, Caraș-Severin etc.). Modul în care se desfășoară operațiunile de identificare și îndepărtare a cărților uzate moral, sprijinul acordat de bibliotecile județene în acest sens nu sint încă, pe ansamblu, de natură să satisfacă. Într-o serie de bibliotecă orășenești și în multe bibliotecă comunale publicațiile depășite nu au fost încă eliminate, pentru a nu mai aminti de bibliotecile sindicatelor, ale cooperației meșteșugărești și școlare, unde acțiunea, în multe județe, abia a început.

Valorificarea fondurilor de publicații, diversificarea serviciilor, lărgirea ariei beneficiarilor

În domeniul valorificării colecțiilor, al cuprinderii în sfera lecturii a unei arii cit mai largi de beneficiari, în perioada ultimilor ani s-au afirmat metode și modalități noi de muncă, în cadrul unor măsuri vizând extinderea și diversificarea serviciilor oferite publicului de către bibliotecă.

În marile centre urbane, extinderea acțiunii bibliotecilor județene în afara sediului lor, crearea unei rețele de filiale și puncte de împrumut în cartiere, în întreprinderi și pe șantiere, inițierea serviciilor populației prin biblioteci au dus la creșterea numărului de cititori, precum și a ponderii populației active, a tineretului și femeilor în ansamblul celor care beneficiază de serviciile bibliotecilor publice. Prin astfel de mijloace, la care se adaugă asigurarea condițiilor necesare pentru lectura pe loc, în săli amenajate, unele biblioteci din marile centre urbane au ajuns să înregistreze anual ca cititori peste 20 000 de persoane și 500 000-700 000 de volume eliberate. Acestea li se adaugă alte biblioteci județene, municipale sau orașenești, biblioteci ale caselor de cultură din rețeaua sindicatelor cum sînt cele din Arad, Deva, Satu-Mare, Sfîntu-Gheorghe, Caracal, Beiuș, Cîmpina, Dej și altele, care se numără printre instituțiile culturale cu cea mai largă audiență la public în localitățile în care funcționează. O experiență prețioasă au acumulat bibliotecile publice în planul extinderii serviciilor de lectură în întreprinderi, prin înființarea de filiale sau puncte de împrumut, răspunzînd astfel necesității reale de apropiere a cărții de locul de muncă, de înlesnire a accesului la informație al celor aflați nemijlocit în producție. Rezultatele, dintre cele mai notabile în atragerea de noi cititori și îmbunătățirea structurii socio-profesionale a acestora, nu au întîrziat să apară: la Timișoara, de pildă, biblioteca județeană a numărat printre cei 32 000 de cititori înscrși în anul 1977 peste 6 000 de muncitori; la fel, bibliotecile județene din Baia-Mare și Brașov — 5 000 de muncitori între cei peste 14 000 și, respectiv, 18 000 de cititori ai lor; bibliotecile municipale și orașenești Hunedoara, Gheorghe Gheorghiu-Dej, Sighetu-Marmăției, Cîmpina și Pașcani — peste 2 000 de muncitori, reprezentînd aproape jumătate din numărul cititorilor înscrși anul trecut. Cooperarea unor biblioteci ale sindicatelor cu biblioteci specializate din întreprinderi prezintă un interes cu totul special în contextul sarcinilor

deosebite în planul formării culturii profesionale a oamenilor muncii.

De o importanță aparte pentru dezvoltarea activității în viitor sînt realizările obținute pe linia cooperării dintre bibliotecile județene, municipale și orașenești și cabinetele pentru activitatea ideologică și politico-educativă ori cu punctele de informare-documentare din întreprinderi și instituții, în satisfacerea cerințelor de literatură social-politică, pentru sprijinirea diferitelor forme ale învățămîntului politico-ideologic. Pentru promovarea literaturii științifice și tehnice, a beletristicii contemporane se remarcă activitatea informativ-bibliografică a bibliotecilor din Iași, Sibiu, Constanța, Timișoara, Tirgovîște și a altora.

Între metodele folosite pentru atragerea de noi cititori este de remarcat apariția unor materiale de propagandă a bibliotecii, de popularizare a serviciilor acesteia, apreciate de public. Putem nota, între altele, ghidurile bibliotecilor „M. Sadoveanu” din București și „I. Bibicescu” din Drobeta Turnu-Severin, acesta din urmă conținînd informații despre toate bibliotecile din localitatea respectivă, eficiente și-au dovedit și ghidurile mai mici, pe foi pliante, așa cum sînt cele editate de bibliotecile din Roman, Oradea, Rîmnicu-Sarat, Tirgovîște sau municipiul Gh. Gheorghiu-Dej.

Ca o apreciere generală a activității de natură editorială a bibliotecilor, este de remarcat că, deși a scăzut ca volum, aceasta se prezintă astăzi mai strîns legată de nevoile bibliotecilor și ale cititorilor.

În domeniul propagandei cărții, mai ales în cadrul Festivalului național „Cîntarea României” s-au impus prin conținutul educativ și tînta lor elevată o serie de manifestări de prestigiu, devenite permanente definitorii pentru peisajul cultural al localităților respective. Ne referim printre altele la cenaclul literar-muzical al Bibliotecii „V.A. Urechia” din Galați, premiat la faza finală a concursului „Cîntarea României”, la Teatrul de poezie și Salonul literar organizat de Biblioteca „M. Sadoveanu” din București, la saloanele literare și literar-științifice de la Iași, Timișoara și Piatra-Neamț, la saloanele cărții organizate în colaborare cu întreprinderile de difuzare a cărții. Au crescut ca frecvență și au căpătat un caracter mai eficient întîlnirile cititorilor cu scriitorii, editori și autori de cărți social-politice, științifice, tehnice. Remarcăm și aici experiența unor biblioteci din sistemul sindicatelor, care au reușit, cu sprijinul comitetelor sindicale, să organizeze numeroase dezbateri, mese rotunde, lansări de cărți cu participarea unor scriitori, a altor oameni de știință și cultură.

Ceea ce caracterizează activitatea tot mai multor biblioteci publice este participarea lor cu activități specifice la marile evenimente social-politice, istorice, economice și culturale din viața patriei noastre. Nota specifică a acestei participări o constituie puternica reliefare a contribuției active la educarea patriotică a oamenilor muncii, în spiritul promovării principiilor eticii și moralei comuniste, a sentimentelor de dragoste și respect pentru muncă, pentru cuceririle noastre revoluționare. În același timp trebuie arătat că nu au fost pe deplin valorificate condițiile oferite de Festivalul național „Cîntarea României” și de Acțiunea pentru stimularea participării maselor la activitatea de creație tehnico-științifică. În cadrul amplu și generos al acestor manifestări politico-educative și științifice fără precedent, bibliotecile sînt chemate să realizeze dezbateri pe marginea cărților științifice și tehnice, a operelor literar-artistice reprezentative, să prilejuiască contacte între autori și publicul cititor, să organizeze manifestări literar-artistice și științifice mai complexe. În biblioteci își găsesc locul potrivit cenaclurile literare. Pentru cercurile de creație științifică, tehnică și artistică din instituțiile culturale sau din cadrul organizațiilor de masă și obștești bibliotecile au datoria de a asigura baza documentară și de repertoriu de care acestea au nevoie.

Aniversarea a 2050 de ani de la crearea primului stat dac centralizat și independent trebuie să constituie un prilej pentru intensificarea, în întreaga perioadă 1978—1980, a educației patriotice, revoluționare a cetățenilor patriei noastre, pentru mobilizarea tuturor forțelor și energiilor creatoare la înfăptuirea Programului Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

Integrate în Festivalul național „Cîntarea României”, manifestările consacrate împlinirii a 2050 de ani de la crearea primului stat dac centralizat și independent se vor desfășura în strînsă legătură cu sărbătorirea altor evenimente memorabile din istoria patriei, cum sînt: 130 de ani de la revoluția burghezo-democratică de la 1848, 60 de ani de la încheierea procesului de formare a statului național român unitar, 120 de ani de la Unirea Principatelor și altele, precum și aniversarea unor personalități proeminente din istoria patriei și a partidului nostru.

Bibliotecile de toate categoriile sînt chemate să asigure materialul bibliografic necesar manifestărilor consacrate omagierii acestor evenimente, să-și aducă contribuția la organizarea acțiunilor pentru cunoașterea de către toți oamenii muncii a momentelor impor-

tante ale istoriei patriei, ale luptei pentru dreptate socială și libertate națională a poporului nostru, a marilor realizări din epoca socialistă. Se cere intensificată astfel acțiunea de propagandă și difuzare a cărții în rândul maselor de oameni ai muncii la locurile unde aceștia își desfășoară activitatea, întreprinderea industrială, șantierul trebuind să devină principalul obiectiv, punctul de convergență a preocupărilor și activității bibliotecilor publice aparținând tuturor rețetelor.

În studierea cerințelor de lectură se reliefează câteva cercetări sociologice concepute într-o mai largă perspectivă culturală asupra fenomenului lecturii. Studii în domeniul sociologiei lecturii, al eficienței serviciilor de bibliotecă au întreprins bibliotecile județene Galați, Mureș, Brăila, Brașov, Sibiu, Arad. Pe de altă parte, au fost organizate unele dezbateri pe probleme de importanță majoră în perfecționarea serviciilor de lectură publică, așa cum au fost cele de la Sf. Gheorghe (serviciul de bibliobuz în țara noastră), Oradea (colaborarea dintre bibliotecă și școală), Brașov și Cimpina (propaganda cărții tehnice), dezbateri ce au prilejuit concluzii utile, de ordin practic, transpuse deja în viață în diverse locuri.

În proiectarea, desfășurarea și finalizarea cercetărilor sociologice, ca și în organizarea unora dintre dezbaterile amintite, s-a făcut simțit într-o mai mare măsură sprijinul concret al Serviciului metodic din Biblioteca Centrală de Stat. De altfel, după constatarea de lucru cu directorii bibliotecilor județene și instructorii de profil din comitetele județene de cultură și educație socialistă din decembrie 1975 și ca urmare a planului de măsuri adoptat atunci, acest colectiv a realizat informarea decadală asupra producției editoriale curente, manualul bibliotecarului comunal, definitivarea proiectului de tipizate pentru bibliotecile publice și școlare, acordând de asemenea asistență pe teren în efectuarea cercetărilor de sociologie a lecturii (la Galați, Brăila, Sibiu), în itinerarea expoziției „Opera tovarășului Nicolae Ceaușescu, editată în țară și peste hotare — mesaj al păcii și prieteniei între popoare”, ca și în alte acțiuni de propagandă a cărții (la Suceava, Deva, Piatra-Neamț, Reșița, Brașov, Craiova, Tîrgu-Jiu, Drobeta Turnu-Severin, Calafat).

Generalizarea experiențelor bune, a metodelor și mijloacelor folosite de unitățile fruntașe pentru largirea ariei celor cu deprinderi stabile de lectură, pentru creșterea circulației colecțiilor este cu atât mai necesară cu cât în acest domeniu determinant pentru acțiunea bibliotecară se înregistrează rămîneri în urmă îngrijorătoare.

În mediul rural, o seamă de biblioteci comunale nu valorifică în măsură suficientă investițiile făcute pentru îmborsărire și creșterea colecțiilor lor: cărți valoroase, bine selectate, din producția editorială sînt prea puțin utilizate. În unele unități din această categorie desele schimbări ale cadrelor de bibliotecari stînjesc într-o mare măsură activitatea.

Și la orașe mai pot fi întîlnite biblioteci cu o activitate anonimă, fără rezonanță în viața social-culturală a colectivității, acționînd sub imperiul deprinderilor rutiniere, difuzînd cîteva mii de cărți pe an, de regulă literatură de destindere pentru petrecerea timpului liber al celor două-trei sute de cititori maturi și completîndu-și normele de activitate cu sprijinul elevilor care vin aici după bibliografia școlară. Exemple de acest fel pot fi întîlnite în multe județe ale țării: bibliotecile orașenești din Tîndărei (Ialomița), Cavnic (Maramureș), Sulina (Tulcea), bibliotecile sindicatelor din Urziceni (Ilfov), Săvinești (Neamț) ș.a.

Servicii în folosul unităților din rețea

Un aspect pozitiv pentru perioada la care ne referim îl constituie creșterea volumului și a calității unor servicii centralizate, atât pe plan județean, cit și național. Astfel, au început să fie efectuate o serie de operații de prelucrare centralizată a noilor achiziții, unele biblioteci județene (Dolj, Brașov, Galați) înscrind, în borderourile care însoțesc cărțile livrate de colecturi, celele sub care urmează a fi inserate noile achiziții în sistemul de așezare, sistematic — alfabetic, din bibliotecile comunale. La Brăila, aceleași elemente sînt transmise prin buletinul trimestrial editat de bibliotecă județeană, iar la Constanța, bibliotecă județeană și-a asumat sarcina înscrierii cotelor chiar pe cărțile destinate bibliotecilor comunale, pe care le și transportă la comune, prilej cu care rezolvă și problemele legate de preluarea lor în gestiune (înregistrare, confirmarea primirii etc.). Biblioteca Centrală de Stat și-a perfecționat o serie de servicii centralizate, practicate mai de mult, și a inițiat altele noi, menite să economisească forța de muncă a personalului de specialitate din rețea, să dea un caracter unitar metodologiei bibliotecare. Astfel, Bibliografia Republicii Socialiste România — seria cărți înregistrate mai operativ producția editorială, seturile de fișe tipărite sînt mult mai complete, a intrat în curs normal editarea buletinelor de informare documentară în domeniile culturii și artei, se depun eforturi pentru editarea la timp a cataloagelor colec-

tive ale cărții și presei străine, a buletinelor de informare în bibliologie etc.

Toate acestea măresc capacitatea sistemului bibliotecilor din țara noastră de a valorifica potențialul educativ și informativ de care dispun, de a diversifica serviciile pe care le oferă beneficiarilor, în special pe linia informării bibliografice și documentare. Se bucură de aprecierea cititorilor lucrările bibliografice editate de bibliotecile județene din Galați, Sibiu, Timișoara, Constanța, Piatra-Neamț, Iași, Pitești, Craiova, Arad, care valorifică patrimoniul bibliografic de care dispun. Bibliografiile prilejuate de sărbătorirea unor evenimente importante ale istoriei patriei (împlinirea a 70 de ani de la răscoalele din 1907, centenarul Independenței de stat a României etc.) sau de cerințele curente ale cercetării științifice (bibliografia revistelor de cultură din trecut, anuare bibliografice locale, biobibliografii etc.) au fost valorificate din plin. Este de menționat de asemenea faptul că multe biblioteci județene editează periodic caiete metodice în care, pe lângă prezentarea activității unităților fruntașe, informațiile bibliografice ocupă un loc important. Caietele conțin de asemenea materiale de propagandă a cărții, texte pentru seri literare, concursuri, simpoioane, care, prin tematica lor, orientează bibliotecile spre obiectivele importante ale activității politico-educative și culturale de masă. Printre cele mai realizate caiete de acest fel — cele editate la Brăila, Tîrgu-Mureș, Rimnicu-Vilcea, Tîrgoviște, Drobeta Turnu-Severin, Bacău, Tîrgu-Jiu, Focșani.

Totuși randamentul serviciilor centralizate oferite în prezent este încă scăzut în raport cu necesitățile rețelelor de biblioteci. Biblioteca Centrală de Stat îi revine sarcina largirii gamei acestora și îmbunătățirii conținutului lor, dar mai ales a operativității cu care le execută. Din păcate, numai a mînunchii destul de restrîns de biblioteci valorifică în totalitate serviciile centralizate ce le sînt oferite. După cum relevă testarea bibliotecarilor la cursurile de reciclare, există mulți bibliotecari, unii chiar din biblioteci județene, care nu cunosc o parte din aceste servicii or materiale. Se întîlnesc situații în care bibliotecile nu solicită publicații și servicii extrem de importante pentru activitatea lor (Bibliografia R.S. România, seturile de fișe tipărite) sau, dacă solicită și primesc astfel de materiale — în special lucrările de informare bibliografică de tipul cataloagelor colective, revistele de referințe în bibliologie etc. —, acestea sînt prea puțin utilizate. De serviciile centralizate oferite de Biblioteca Centrală de Stat beneficiază încă prea puțin rețeaua bibliotecilor sindicatelor și a celor ale cooperației meșteșugărești. Această problemă vizează eficiența activității noastre metodice

în general și de aceea, în perspectivă, odată cu diversificarea acestor servicii, atât la nivel central, cât și la nivelul județelor, se va acționa pentru valorificarea lor cât mai intensă prin extinderea ariei beneficiarilor efectivii atât din rețelele bibliotecilor publice, cât și din alte rețele.

Formarea și perfecționarea profesională a cadrelor

În domeniul calificării profesionale a cadrelor s-a desfășurat o activitate apreciabilă prin Centrul de perfecționare a cadrelor din Consiliul Culturii și Educației Socialiste cu contribuția Bibliotecii Centrale de Stat, a bibliotecilor județene și a celor mai experimentate cadre de bibliotecari, a altor specialiști. În cadrul cursurilor de reciclare au fost realizate unele lucrări de biblioteconomie cu aplicabilitate practică imediată. Cele referitoare la descrierea publicațiilor și catalogare, reunite, în două volume cu titlul „Descrierea și catalogarea publicațiilor”, au fost difuzate în luna decembrie a anului trecut și se află acum la îndemina lucrătorilor din bibliotecile publice din țară.

Inițierea profesională a cadrelor didactice care lucrează ca bibliotecari comunal constituie una dintre problemele deosebit de importante în momentul de față. Modul în care s-a acționat în această direcție în județele Gorj, Harghita, Neamț, Ilfov, Timiș, Ialomița, Constanța, unde au fost organizate instruirii la reședința de județ sau pe grupuri de comune, în unități cu o activitate mai bună, reprezintă o bună experiență, validată de rezultate practice ce pot fi generalizate.

Se impune însă o preocupare sporită din partea tuturor factorilor cu răspundere în acest domeniu pentru asigurarea unui conținut mai adecvat al procesului de formare și perfecționare a acestor cadre. Inițierea profesorilor și învățătorilor în noțiunile de biblioteconomie necesare activității lor ca bibliotecari obștești trebuie să aibă un caracter practic, să țină seama de condițiile specifice în care lucrează aceștia, de faptul că reciclarea lor pe un plan mai general se realizează în cadrul activității de bază, în învățământ. Dimensiunile, accentele și structura generală a cunoștințelor din Manualul bibliotecarului comunal poate să reprezinte un ghid și pentru programele de pregătire a lucrătorilor neprofesionalizați din bibliotecile publice mici.

Îndrumarea nemijlocită a rețelelor de bibliotecii publice

În domeniul îndrumării directe, pe teren a bibliotecilor, acțiune a cărei eficiență se măsoară în primul rând prin contribuția adusă la rezolvarea unor probleme concrete de organizare și activitate bibliotecară, s-au obținut unele rezultate bune în județele Suceava, Dolj, Buzău, Brașov, Neamț, unde cei mai experimentați bibliotecari din unitățile județene respective (cu excepția celor din serviciile de relații cu publicul) participă la îndrumarea pe teren cu sarcini și obiective permanente, uneori cu repartizări teritoriale. În acest fel, îndrumarea pe teren nu mai are un caracter întâmplător, de conjunctură, iar raporturile care se stabilesc între bibliotecarii de la orașe cu cadrele didactice din bibliotecile comunale sînt valorificate pozitiv, dobîndind continuitate și perspectivă. S-a asigurat de asemenea un caracter mai concret activității de îndrumare în teritoriu desfășurată de Serviciul metodic din Biblioteca Centrală de Stat, contribuind la organizarea sistemului de cataloage al bibliotecilor din Pitești, Tîrgu-Jiu și Slobozia, la organizarea generală a bibliotecilor din Sfîntu-Gheorghe și Cîmpina, la cercetările sociologice de la Brăila, Galați, Sibiu. O serie de neajunsuri se înregistrează în activitatea de îndrumare pe teren, acum, în condițiile în care organizarea lecturii publice în mediul rural are nevoie mai mult decît oricînd de această îndrumare. Experiența dovedește că angajarea responsabilității conducerilor școlilor coordonatoare și a inspectoratelor școlare pentru activitatea bibliotecilor — precizată în „Indicațiile comune ale M.E.I. și C.C.E.S.” — nu se poate realiza prin intervenții și adrese, ci printr-o îndrumare concretă, la fața locului. Unele biblioteci județene — citeva cu mari posibilități, ca cele din Bacău, Sibiu, Ploiești, Oradea, Iași — au un aport mai scăzut în munca de îndrumare și de sprijin direct pe teren. În același timp, asistența directă, la fața locului, pentru bibliotecile publice din rețeaua sindicatelor sau a cooperației meșteșugărești se acordă de cele mai multe ori doar cu ocazia analizelor inițiate de către organele de partid, de consiliile de educație politică și cultură socialistă.

Dificultăți și neajunsuri de natura celor semnalate, întîlnite în toate județele, îndreptătesc aprecierea că, dincolo de succesele incontestabile înre-

gistrate în perioada ultimilor ani într-un compartiment sau altul al acțiunii bibliotecare, acest sector de activitate se confruntă în prezent cu o serie de probleme a căror soluționare necesită în continuare eforturi la toate nivelurile, eforturi menite să conducă la îmbunătățirea conținutului muncii, la amplificarea funcțiilor social-informaționale ale bibliotecilor, într-o viziune modernă, unitară, integrată. Pentru ca activitatea desfășurată de bibliotecile publice de toate categoriile să răspundă exigențelor puse de partid în fața activității ideologice, politico-educative, sînt necesare noi măsuri de valorificare superioară a resurselor de care dispune acest sector, pentru creșterea eficienței activității de îndrumare și control desfășurată de comitetele de cultură și educație socialistă și bibliotecile județene, ca și, pe plan central, de Biblioteca Centrală de Stat, de toți factorii cu atribuții de îndrumare și control — organele de resort din învățământ, ale sindicatelor, ale cooperației meșteșugărești.

Eforturile principale se cer îndreptate în direcția întăririi caracterului unitar al muncii de îndrumare la toate nivelurile, pentru a beneficia de sprijin de specialitate atât bibliotecile publice de stat, cât și bibliotecile sindicatelor și ale cooperației meșteșugărești. Cooperarea efectivă a tuturor bibliotecilor publice de pe raza unei localități este necesar să se materializeze în măsuri de coordonare a achizițiilor de publicații, în asigurarea unor servicii de lectură diversificate, în antrenarea tuturor factorilor interesați, a organizațiilor de masă și obștești, în acțiunile de promovare a cărții ca instrument al educației socialiste a maselor.

Sprijinirea de către bibliotecii a acțiunii de ridicare a nivelului de cunoștințe tehnice și științifice ale maselor reclamă dezvoltarea conlucrării cu bibliotecile specializate din marile întreprinderi, cu bibliotecile instituțiilor de învățământ superior și cu centrele de informare documentară.

Cuprinderea întregii problematice a activității de îndrumare și dimensionarea realistă a acesteia în funcție de cerințele și potențialul fiecărui județ impune comitetelor de cultură și educație socialistă obligația să prevadă de la o etapă la alta obiectivele și sarcinile concrete ale îndrumării și controlului în vederea sprijinirii acțiunilor de popularizare și difuzare a cărții, de studiere și promovare a experienței pozitive, prin antrenarea tuturor forțelor competente din județ capabile să contribuie la soluționarea

problemelor pe care le ridică desfășurarea unei îndrumări sistematice și calificate. De o atenție cu totul specială trebuie să se bucure sprijinirea activității bibliotecilor organizate pe baze obștești, prin promovarea unor metode participative, pentru stimularea activității de înființare a punctelor de împrumut în complexele de locuințe, pe șantiere etc., precum și a inițiativelor care privesc animația culturală și a valorificării astfel cât mai intens condițiile pe care le oferă lectura ca mijloc de ocupare instructivă și educativă a disponibilului de timp liber al oamenilor.

Atribuții deosebite ne revin în legătură cu sprijinirea muncii cu cartea în mediul rural, în transpunerea în viață a „Indicațiilor comune ale M.E.I. și C.C.E.S.”, astfel încât bibliotecile comunale și cele școlare din satele aparținătoare să fie frecventate corespunzător de populația adultă; să se asigure condițiile necesare și antrenarea tuturor forțelor (cadre didactice, reprezentanții organizațiilor de masă și obștești, elevii mai mari, cititorii etc.) în activitatea de promovare a cărții și lecturii. În această direcție, se impune o analiză mai amplă privind modul în care conducerile școlilor coordonatoare, inspectoratele școlare, comitele de cultură și educație socialistă și bibliotecile județene au acționat și acționează pentru transpunerea în viață a sarcinilor stabilite în acest sens în baza Programului aprobat de Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 2-3 noiembrie 1976.

Subliniată în documentele Conferinței Naționale a partidului ca sarcină a dezvoltării întregii noastre activități sociale, îmbunătățirea laturilor de ordin calitativ ale muncii de propagandă și difuzare a cărții și informației reprezintă sarcina fundamentală a bibliotecilor publice pentru perioada care urmează, militând astfel pentru atingerea țelului înalt al ridicării conștiinței maselor de oameni ai muncii, al realizării profilului moral și spiritual al omului nou al societății noastre socialiste multilateral dezvoltate.

Insistând, pe parcursul expunerii problematicei dense a consfățuirii, asupra unor aspecte pozitive din principalele domenii ale organizării și activității bibliotecare, s-a avut în vedere caracterul de schimb de experiență al reuniunii la nivel republican. Desigur unul din rolurile acestei manifestări a fost și acela de a evidenția, în continuare, încă multe alte acțiuni, experiențe, metode și forme de muncă cu reale virtuți de generalizare.

Insistând, pe parcursul expunerii problematicei dense a consfățuirii, asupra unor aspecte pozitive din principalele domenii ale organizării și activității bibliotecare, s-a avut în vedere caracterul de schimb de experiență al reuniunii la nivel republican. Desigur unul din rolurile acestei manifestări a fost și acela de a evidenția, în continuare, încă multe alte acțiuni, experiențe, metode și forme de muncă cu reale virtuți de generalizare.

Biblioteca Casei de cultură a sindicatelor din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej

ORGANIZAREA ȘI ÎNDRUMAREA UNITARĂ A BIBLIOTECILOR PUBLICE

Din experiența județelor

JUDEȚUL NEAMȚ

Preocuparea Comitetului județean de cultură și educație socialistă Neamț de conducere și îndrumare unitară a activității bibliotecilor din toate rețelele, organizarea periodică de instruirii și consfățuirii ale personalului muncitor din bibliotecile municipale, orașenești, comunale, școlare, sindicale, etc. și-au avut reflexele cuvenite în ridicarea lecturii publice la nivelul exigențelor actuale.

În acest context se înscriu și măsurile luate în colaborare cu Inspectoratul școlar județean pentru organizarea activității bibliotecilor din mediul rural pe baza indicațiilor comune ale Ministerului Educației și Învățământului și ale Consiliului Culturii și Educației Socialiste cu privire la îndrumarea activității bibliotecilor comunale de către conducerea școlilor coordonatoare și preluarea de către bibliotecile școlilor din satele aparținătoare a sarcinii de servire cu carte a întregii populații. Prin activitatea comună a Comitetului de cultură și educație socialistă, a Inspectoratului școlar și a Bibliotecii județene activitatea bibliotecilor comunale a căpătat în prezent mai multă stabilitate, în sensul numărării și menținerii ca bibliotecari a cadrelor didactice. Perfecționarea lecturii publice la sate a devenit o preocupare permanentă a Inspectoratului

școlar, concretizată în controlul efectuat în 60 din cele 70 de biblioteci comunale, privind aplicarea indicațiilor comune, prezentarea unei analize, pe această bază, la instruirea bibliotecarilor comunali (în luna octombrie 1977) și consemnarea unor aprecieri asupra muncii cu cartea în procesele-verbale de control întocmite cu prilejul inspecțiilor pe care le afectează corpul de inspectori.

Preocuparea bibliotecilor de a transpune în domeniul specific muncii cu cartea măsurile stabilite de Comitetul județean de partid s-a concretizat, în primul rând, în stabilirea coordonatelor care să permită integrarea eficientă a muncii bibliotecare în efortul oamenilor muncii de realizare și depășire a obiectivelor planului economic în profil județean, de ridicare a nivelului general al cunoașterii, de promovare a principiilor eticii și echității socialiste:

— planificarea muncii în consens cu programul unitar al acțiunilor politico-ideologice, cultural-educative și artistice ce se desfășoară sub semnul Festivalului național „Cântarea României” și al marilor aniversări ale anului;

— completarea și structurarea colecțiilor potrivit cerințelor de lectură ale cititorilor actuali și potențiali; ameliorarea condițiilor de lectură, extinderea activității de relații cu publicul și perfecționarea metodologiei propagandei publicațiilor, adaptarea conținutului acestor forme condițiilor impuse de mutațiile ce se produc în planul instrucției, educației și autoeducației;

— realizarea unor instrumente de informare, care să permită cooperarea

bibliotecilor de toate categoriile în asigurarea operativă și competentă a informațiilor și satisfacerea optimă a cererilor de lectură.

Una din direcțiile prioritare în care s-a acționat a fost aceea a completării și profilării tematiche a colecțiilor, astfel ca bibliotecile publice din județ să asigure informația necesară tuturor categoriilor de beneficiari ai lor.

La baza complexului proces de completare a colecțiilor bibliotecilor publice din județul nostru stă cunoașterea direcțiilor prioritare de dezvoltare economico-socială a județului în următorii ani, dinamica producției globale, industriale și agrare. Faptul că se vor crea numai în actualul cincinal aproape 15 000 de locuri de muncă, că vor fi puse în funcțiune peste 80 de noi unități economice, că producția globală agricolă va crește cu 30 la sută față de media anilor 1971—1975 are implicații deosebite în sfera muncii cu cartea. De aceea, efectuarea comenzii de carte se face prin consultarea unor cadre de ingineri și economiști de la C.F.S. Săvinești și de la Combinatul de îngrășăminte cu azot Roznov, de la Întreprinderea metalurgică, a unor profesori de la liceele de specialitate, unii dintre ei membri în C.O.M. al Bibliotecii județene și în C.J.C.E.S. sau în Consiliul de educație politică și cultură socialistă, iar pentru bibliotecile comunale a specialiștilor de la Direcția generală a agriculturii și Direcția județeană de statistică.

Acest demers a avut drept urmare în creșterea numărului de cărți din alte domenii decât literatura beletristică, atât în achiziții cit și în difuzare.

Se impune însă în etapa viitoare o mai eficientă cooperare între Biblioteca județeană și bibliotecile din alte rețele pentru evitarea unor paralelisme în constituirea fondurilor. Un pas înainte s-a făcut prin profilarea bibliotecii Casei de cultură a sindicatelor pe domeniul tehnico-științific, odată cu mutarea Bibliotecii județene în imediata apropiere a acesteia, în care scop colectivul Bibliotecii județene a selectat de la Rezerva națională de carte cca 5 000 de volume care au fost transferate Casei tehnicii.

O atenție susținută a fost acordată organizării serviciilor și dezvoltării colecțiilor. În județ a fost depășită de mult starea de așteptare a cititorilor numai între zidurile bibliotecilor, trecându-se la organizarea popularizării și difuzării cărții în noile cartiere ale

municipiului, la locurile de muncă ale cetățenilor, în școli, în taberele de vară ale elevilor și studenților, în grădinițe.

Acțiunile cu caracter ciclic, unele devenite tradiționale, care au polarizat în timp nuclee de participanți permanenți se dovedesc a fi un bun câștigat. Se pot menționa în acest sens decadele cărții social-politice, științifice, tehnice, „Zilele cărții pentru copii”, tradiționala „Lună a cărții la sate”, „Vacanțele muzicale la Piatra Neamț” — acțiune ajunsă la a 7-a ediție, „Sadoveniana” (a 8-a ediție), Salonul anual de carte (a 6-a ediție), scrierile literar-artistice. Numai în cadrul salonului de carte anual au avut loc peste douăzeci de întâlniri între cititori și scriitori, autori ai unor cărți cu conținut politic, științific și tehnic, de istorie și artă; s-au organizat întâlniri cu redactori și ilustratori, lansări de cărți etc.

Dezvoltarea planificată a activității cu cartea în așa fel încât propaganda publicațiilor să cuprindă, sub aspectul conținutului, toate formele conștiinței socialiste, ca și un larg spectru de genuri se va înscrie și în viitor ca o permanență pe linia optimizării muncii de popularizare a cărții, printr-o strânsă colaborare între toate rețelele de bibliotecă.

Parcurgând un drum ascendent către raționalizare și eficiență, s-au conturat de-a lungul anilor modalități complexe în planul cooperării pe linia informării bibliografice. Întocmirea în cadrul Bibliotecii județene a bibliografiilor despre ergonomie și antipoluare, cu aproape 300 de informații bibliografice puse la dispoziția cadrelor de conducere, personalului ingineresc, chimiștilor, sociologilor, psihologilor și altor categorii de oameni ai muncii prin Casa Tehnică este numai un exemplu. Și în acest domeniu se impune însă o mai bună coordonare, în sensul unei contribuții colective la informarea promptă și competentă a cititorilor.

O altă direcție în care se acționează unitar o constituie asigurarea activității cu cartea la sate în actualele condiții, satisfacerea nevoilor de lectură și de informare ale populației rurale. În condițiile existenței unui număr destul de mare de comune, asigurarea îndrumării metodice a rețelelor de bibliotecă a impus folosirea de către

biblioteca județeană a unui colectiv mai larg: la început 4 persoane, iar în momentul de față 7 (jumătate din cadrele de specialitate) — bibliotecari din compartimentele de relații cu publicul, bibliografic, completare, colecții speciale, inclusiv directorul, care asigură în medie trei deplasări pe an la fiecare bibliotecă din sistemul așezămintelor și participă la acțiunile organizate de îndrumare și de perfecționare a bibliotecarilor din alte sisteme.

Din 1974, s-a trecut la organizarea centralizată a unor servicii pentru bibliotecile din județ. Ne referim la centralizarea bugetului bibliotecilor comunale la Biblioteca județeană, sistem care oferă avantajul continuității, al unei viziuni unitare în completarea colecțiilor, în asigurarea cu mobilier și materiale de tehnică bibliotecară, în organizarea programului perfecționării profesionale.

Ca rezultat al acestor măsuri putem aprecia că o parte din bibliotecile comunale se preocupă pentru menținerea indicilor realizați în condițiile funcționării zilnice, deși realizările pe ansamblul județului sînt nesatisfăcătoare, raportate la anii anteriori. Avem așadar motive să nu ne declarăm mulțumiți, mai cu seamă dacă avem în vedere că în multe comune, ca cele din Vinători-Neamț, Pipirig, Borca, Tarcașu, Ceahlău și altele, în special din zona de munte, lectura este una din obișnuințele țărănilor, iar programul limitat al Bibliotecii constituie desigur un impediment.

Reconsiderarea critică a stilului, deprinderilor de muncă ale personalului muncitor din bibliotecile din județul Neamț, în lumina Programului de măsuri pentru aplicarea hotărârilor Congresului educației politice și al culturii socialiste, a expunerii secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea din 9 septembrie 1977, a documentelor Conferinței Naționale, presupune nu numai cunoașterea temeinică a orientărilor privind conducerea și organizarea unitară a tuturor domeniilor culturale și educației, ci, în mod deosebit, aplicarea acestor teze la caracterul și specificitatea acțiunii bibliotecare, ca gir al așezării acestora pe coordonatele calității și ale eficienței.

Elena DIDOIU

director, Biblioteca Județeană
Neamț

JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

Bibliotecile din județul Dîmbovița au parcurs un drum ascendent de înnoire a conținutului muncii, de valorificare superioară a tradițiilor, transformînd lectura publică într-un larg proces de masă. În urma unui studiu vizînd situația bibliotecilor din municipiul Tîrgoviște, s-a trecut la raționalizarea rețelei, la optimizarea serviciilor oferite (comasarea unor biblioteci sindicale mici, nefuncționale); specializarea altora (Casa de cultură a sindicatelor, pe carte tehnică și Casa corpului didactic, pe carte pedagogică). O activitate susținută s-a desfășurat pentru asigurarea unei încădrări corespunzătoare a bibliotecilor comunale, pentru stabilizarea cadrelor în această muncă pe durata cîtorva ani, aplicîndu-se astfel indicațiile comune ale Ministerului Educației și Învățămîntului și ale Consiliului Culturii și Educației Socialiste, hotărîrea Comitetului județean de partid.

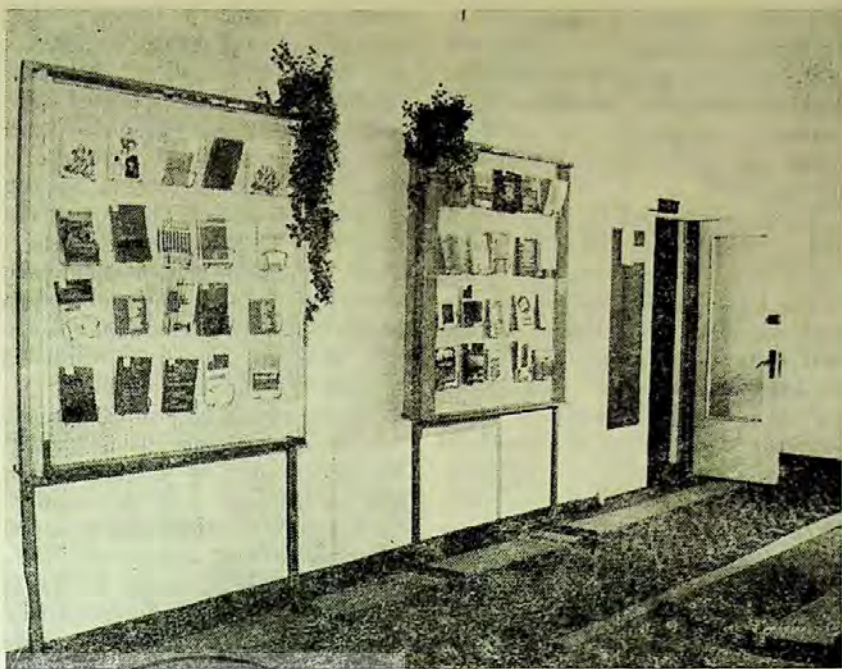
Conceptului de activitate bibliotecară unitară i s-a creat un cadru organizatoric adecvat, prin înființarea pe lângă Biblioteca județeană a **Cabinetului metodic al bibliotecilor**, constituit ca un organism obștesc, înglobînd în sfera preocupărilor îmbunătățirea muncii bibliotecare din toate sistemele, cu accent pe studierea problemelor fundamentale privind organizarea și diversificarea lecturii publice. S-au stabilit obiectivele și sarcinile imediate sau de perspectivă, au fost studiate probleme de organizare internă a bibliotecilor, de intensificare a propagandei bibliotecare și a cărții, de redimensionare a lecturii publice. Între obiectivele preconizate: alcătuirea unui studiu privind rețeaua bibliotecilor din județ și formularea pe baza rezultatelor a unor propuneri de optimizare a activității; întărirea și dezvoltarea colaborării dintre toate rețelele de bibliotecă; creșterea gradului de cuprindere a populației la lectură, precum și sporirea numărului de publicații difuzate, cu precădere a celor social-politice, tehnico-științifice și a creațiilor din literatura română contemporană. Se prevede în acest scop realizarea unor planuri unitare și de perspectivă în domeniul completării colecțiilor, al informării bibliografice, al realizării unor lucrări de interes local; diversificarea și coordonarea activității de propagandă a cărții, subordonată obiectivelor educației comuniste; sprijinirea pregătirii profesionale a lucrătorilor din toate categoriile de biblioteci.

Una din direcțiile prioritare în care s-a acționat a fost aceea a completă-

rii colecțiilor bibliotecilor, pentru a răspunde mai bine mutațiilor socio-profesionale intervenite în viața județului. S-au folosit mai bine fondurile alocate bibliotecilor sindicale și tehnico-documentare în procurarea unor publicații de specialitate din țară și din străinătate. E necesar însă ca pe viitor să se intensifice acțiunea de coordonare a achizițiilor de carte, de delimitare a atribuțiilor, pentru a se evita unele paralelisme între bibliotecile publice de stat și sindicale și cele școlare.

O latură importantă a activității o constituie elaborarea unor instrumente de informare bibliografică curentă și retrospectivă, a unor lucrări care să valorifice colecțiile bibliotecilor sau tradițiile culturale locale, pentru sprijinirea îndeplinirii sarcinilor economice („Reducerea cheltuielilor materiale și utilizarea completă a capacităților de producție”, „Știința conducerii societății” etc.), pentru sprijinirea învățământului politico-ideologic de partid, a învățământului agrotehnic, a activității de răspândire a cunoștințelor cultural-științifice, de perfecționare a pregătirii profesionale a diferitelor categorii de oameni ai muncii („Omul epocii științifice și religia” — bibliografie deschisă; „Localitățile dimbovițene pe coordonatele progresului și civilizației”; „Bibliotecile în sprijinul activității punctelor de documentare politico-ideologică”). Colaborarea permanentă a bibliotecii publice cu toți factorii educaționali în scopul realizării unei susținute activități de propagandă a cărții se înscrie ca o altă dominantă a demersului bibliotecar în actuala etapă.

Atît în sediul Bibliotecii județene cît și în multe localități ale județului au fost organizate numeroase acțiuni cultural-educative. Biblioteca județeană a organizat, într-un singur an, în conformitate cu calendarul aniversărilor politice și social-culturale, peste 45 de manifestări cultural-educative, cum ar fi: expoziția de carte „Opera tovarășului Nicolae Ceaușescu — mesageră a păcii și prieteniei între popoare”, acțiune organizată în colaborare cu Biblioteca Centrală de Stat; dezbateră pe tema: „Coordonate ale activității de popularizare a literaturii social-politice” la care au participat bibliotecarii din unitățile orașenești, cei de la bibliotecile sindicalelor din municipiu și reprezentanți ai Editurii politice, cu care ocazie s-a inaugurat sala de științe sociale a Bibliotecii județene. În colaborare cu Comitetul municipal U.T.C. am lansat și organizat concursul pe tema „Tinerete-ideal-răspunderi”, iar împreună cu Consiliul municipal al sindicatelor am instituit un ciclu de manifestări complexe în cadrul „Lunii cărții în întreprinderi”, în scopul atra-

CASA DE CULTURĂ A SINDICATELOR DIN SLOBOZIA — gazdă a bibliotecilor județeană și a sindicatelor. Aspecte din Biblioteca județeană Ialomița.

gerii în sfera lecturii a tineretului industrial. O altă acțiune de amploare, prin participare și problematica abordată, a constituit-o „Moștenirea Văcăreștilor” — ediția a IX-a —, cu participarea cenaclurilor literare din municipiu și județ.

Deplasând centrul de greutate al muncii de propagandă de la sediul bibliotecii pe platforma industrială, în alte localități ale județului, am realizat nu numai un deziderat al politicii culturale a partidului: „Cartea la îndemina fiecăruia” — ca mijloc fundamental al instrucției și educației socialiste, dar, implicit, am beneficiat la sediu de un public mai numeros. În acest context se înscrie și inițiativa înființării unui bibliobuz.

Un alt aspect important în munca de integrare a bibliotecii în ansamblu activității politico-ideologice și cultural-educative l-a constituit și educația estetică a cititorilor — obiectiv realizat prin secția de artă și prin activitatea cercului „Prietenii muzicii”, organizat în colaborare cu Școala populară de artă și Școala de muzică. Dintre acțiunile anului 1977 mai menționăm seara literară „Atunci în anul '907”, montajele literare audiovizuale „Redutele Independenței”, „Sub mîndre flamuri de partid” și „Trepte de lămîna” și concursul „Eroi au fost, eroi sînt încă” — dedicat sărbătorii Centenarului Independenței de stat a României, organizat de Biblioteca județeană în colaborare cu Comitetul județean Dimbovița al U.T.C., Inspectoratul școlar județean și Casa corpului didactic, cu contribuții notabile pe parcursul desfășurării sale din partea Consiliului județean și municipal al Organizației pionierilor, Comitetului județean de luptă pentru pace, Muzeului județean, UJCM și Consiliului județean al sindicatelor.

Pentru noi, munca metodică s-a tradus în preocupări de continuă perfecționare organizatorică și funcțională a serviciilor pe care le oferă bibliotecile publice, prin sporirea competenței profesionale a colectivelor de bibliotecari din toate unitățile. Afîndu-ne în plin proces de reorga-

nizare a serviciilor de lectură publică la sate, accentul muncii metodice a fost transferat tocmai în acest sens. Am intensificat colaborarea cu Inspectoratul școlar, cu Biblioteca Casei corpului didactic acționînd unit pentru încadrarea bibliotecarilor în această activitate obștească, pentru organizarea unor biblioteci pilot în 8 localități, bibliotecile orașenești devenind centre metodice teritoriale, care sprijină efectiv instruirea bibliotecarilor comunali, sindicali și școlari programată în diferite zone ale județului.

Între modalitățile prin care Biblioteca județeană Dimbovița își exercită funcția metodică se înscriu și acțiunile de îndrumare directă și control, (aproximativ 6-10 localități pe săptămîină), redactarea, editarea și difuzarea unor materiale (anual 2-3 caiete metodice), organizarea în cadrul instruirilor a unor acțiuni cultural-educative model, itinerarea unor manifestări de propagandă a cărții (montajul literar „Pagini de viație”, seriile literare „Atunci în anii '907 și „Votul nostru”), generalizarea unor experiențe valoroase din activitatea bibliotecilor publice din toate rețelele, efectuarea unor sondaje de opinie pe bază de chestionari privind preferințele de lectură ale diferitelor categorii socio-profesionale (în rîndul textiliștilor de la Pucioasa, la Uzina de ulișaj petrolier Tirgoviște), coordonarea activității de informare bibliografică în scopul realizării unor cataloage colective pentru cartea tehnică (construcții de mașini, electrotehnică și metalurgie), editarea unui catalog de diapozitive, diafilme și discuri precum și a unui ghid al bibliotecilor de pe tot cuprinsul județului.

În climatul de efervescență creatoare, generat de recenta Conferință Națională a Partidului bibliotecă publică, sincronizîndu-și mesajul educativ cu celelalte instituții de cultură, este chemată să aducă o contribuție mai substanțială la procesul formării omului nou, la îmbogățirea vieții spirituale a poporului.

Victor PETRESCU
director, Biblioteca județeană
Dimbovița

Sporirea funcției educative a bibliotecii se realizează prin atragerea de noi cititori, popularizarea și difuzarea cărților din toate domeniile, dar mai ales prin implicarea instituției în viața social-economică și politică a localității, respectiv a județului. Un plan unitar de organizare și coordonare în acest sens se impune cu necesitate pentru toate categoriile de biblioteci de pe raza unei localități — publice, școlare, tehnico-documentare. În cadrul unui asemenea plan noi avem în vedere multiplele aspecte ale activității bibliotecare: dezvoltarea sistematică a colecțiilor într-o viziune unitară; coroborarea diverselor posibilități de informare care potențează vastul tezaur documentar de care dispun bibliotecile asigurîndu-i o circulație corespunzătoare; perfecționarea profesională a personalului muncitor din biblioteci; acțiunea convergentă și în strînsă colaborare în planul activității cultural-educative și de propagandă a cărții.

Deși nu putem afirma că am ajuns la o coordonare optimă a eforturilor în toate articulațiile activității bibliotecare, unele realizări în acest sens se pot nota.

Ca for metodic, Biblioteca județeană urmărește direct procesul de completare a colecțiilor bibliotecilor comunale și asigură asistență în orientarea planurilor de aprovizionare pentru bibliotecile școlare și ale sindicatelor. Din păcate, acestea din urmă nu-și urmăresc sistematic comenzile și nu au în vedere o aprovizionare ritmică cu carte. O atenție deosebită se acordă calității achizițiilor, asigurării unei judicioase reprezentări a diferitelor domenii în ansamblul colecțiilor.

Îmbunătățirea politicii de aprovizionare în funcție de cerințele reale ale populației a avut reflexul corespunzător atît în privința atragerii la lectură, cît și în planul propriu-zis al lecturii. Astfel, numai în primele trei trimestre ale anului 1977, Biblioteca județeană a înregistrat un număr de peste 15 000 de cititori, cu o frecvență de 115 000 de persoane (cu o medie zilnică de 500 de cititori). Paralel cu aceste creșteri cantitative, am acționat în direcția

îmbunătățirii structurii publicului cititor, procentul populației active atingând 45 la sută din totalul cititorilor. Mutații asemănătoare s-au înregistrat și în ceea ce privește calitatea lecturii. Astfel, în ansamblul celor 275 500 de volume difuzate cartea social-politică și tehnico-științifică reprezintă 42 la sută.

O contribuție care ar merita subliniată în acest context a avut-o Laboratorul de cercetare a fenomenului culturii la care Biblioteca județeană s-a raliat și a întreprins o serie de sondaje de opinie, cercetări psihosociologice în rindul celor mai diverse categorii de cititori existenți sau potențiali (lectura tineretului de pe șantierul de construcții; lectura femeilor din municipiul Brașov; rolul școlii și al bibliotecii în orientarea lecturii elevilor; lectura studenților în cadrul bibliotecii publice; orientarea profesională a tineretului). Rezultatele acestor cercetări au dat o orientare mai exactă activității bibliotecare.

Popularizarea operativă a documentelor de partid, legătura permanentă cu Cabinetul județean pentru activitatea ideologică și politico-educativă, cu punctele de informare-documentare precum și cu bibliotecile din alte rețele, o propagandă mai susținută la locul de muncă cu cartea tehnico-științifică au condus la îmbunătățirea substanțială a circulației publicațiilor social-politice, tehnico-economice și juridice, a celor legate direct de sfera activităților productive.

Aceste rezultate au fost obținute și ca urmare a intensificării activității de propagandă în cinstea marilor evenimente ale anului 1977, care au prilejuit în cadrul Festivalului național „Cântarea României” ample manifestări cu cartea în a căror organizare și-au unit eforturile bibliotecii din toate rețelele, alți factori interesați. Menționăm pentru exemplificare: Luna cărții în întreprinderi, Luna cărții juridice, decada cărții social-politice, sesiunea de comunicări „Știință-cartea-producție”, concursurile pe tema răscoalei din 1907 și a Independenței de stat a României etc.

Colaborarea cu ceilalți factori educaționali — Consiliul județean al sindicatelor, comitetele județean și municipal UTC, Consiliul pionierilor, Consiliul județean al femeilor, consiliile oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, Asociația scriitorilor, A.T.M., Inspectoratul școlar, instituții profesionale de artă, case de cultură, muzee, centrul de librării etc., dar în primul rînd cu bibliotecile din alte rețele au condus la îmbunătățirea activităților de popularizare a cărții atît sub raport lematic, cît și în ceea ce privește adresabilitatea lor, valoarea lor educativă. Am aminti spre exemplificare întîlnirile dintre scriitori și cititori pe diverse probleme. Interesantă și inedită ca factură a fost întîlnirea de la Întreprinderea de unelte și scule unde un grup de scriitori brașoveni au ascultat propunerile făcute de tinerii muncitori de aici pe tema „Tineretul muncitor — erou principal al vîltoarelor noastre cărți.” Prin modul entuziast în care s-au desfășurat lucrările acestei reuniuni, ea a pledat cu prisosință în susținerea adevărului subliniat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională cu privire la necesitatea permanentei legături a scriitorilor cu oamenii muncii direct în producție. O preocupare a Bibliotecii județene vizînd aria de extindere a activităților cu publicul a constituit o permanentizarea unor cicluri de manifestări cu tineretul la blocurile de nefamiliști aparținînd T.C.Bv., la Cooperativa Arta și la Uzina de autocamioane.

Amplasarea teritorială judicioasă a rețelei de biblioteci constituie o constantă a preocupărilor noastre la nivelul județului. Dezvoltarea vertiginoasă a Brașovului, cu noi și tot mai populate cartiere, impune cu necesitate o reevaluare a extinderii rețelei de biblioteci publice. În acest sens preconizăm ca marile biblioteci ale sindicatelor situate în cartiere diferite (Tractorul, Steagul Roșu) să-și extindă activitatea deservind în mod curent și permanent pe toți locuitorii cartierului respectiv, afirmîndu-se astfel ca reale biblioteci publice. Acționăm de asemenea pentru deschiderea de filiale ale acestor biblioteci în zonele apropiate, pornind

de la faptul că în zonele respective s-au construit multe blocuri pentru tineri, care astfel pot fi atrași la lectură.

O sarcină de mare răspundere care stă în preocupările Comitetului județean de cultură și educație socialistă o constituie pregătirea politică și profesională a bibliotecarilor angajați într-o continuă activitate educativă în rindul celor mai diverse categorii ale populației. Biblioteca județeană Brașov organizează în acest scop, de trei ani, cursul comun de biblioteconomie la care participă toți bibliotecarii din toate rețelele. Lunar au loc cursuri de informare și pregătire politico-ideologică, de specialitate și de cultură generală, acestea constituind totodată un schimb de experiență și un mijloc permanent de menținere a legăturii dintre toate bibliotecile. Pe linia pregătirii profesionale, sînt organizate trimestrial instruirii cu bibliotecarii comunali și școlari, iar lunar cu cei din bibliotecile orașenești, instruirii la care intenționăm să atragem și bibliotecarii din sistemul sindicatelor.

Biblioteca județeană ca instituție metodică de îndrumare a muncii cu cartea exercită o importantă influență asupra activității bibliotecilor, constituind o pirghie a dezvoltării lor unitare. Indicațiile primite în legătură cu desfășurarea activității cu cartea în mediul rural au determinat adoptarea unui nou stil de muncă, vizînd revitalizarea activității în biblioteci în vederea creșterii numărului de cititori și a publicațiilor difuzate. Sînt avute astfel în vedere măsurile concrete ce trebuie întreprinse în vederea evidențierii ritmice a fondului de carte, pentru popularizarea și circulația optimă a acestuia, precum și pentru organizarea unor acțiuni cultural-educative cu cititorii. Subliniem în acest context grija pe care o acordă bibliotecilor consiliile populare comunale din Bod, Prejmer, Cristian, Racoș, Hălchiu, Fundata și Beclean, unde este asigurată o bază materială corespunzătoare și se manifestă interes deosebit pentru ridicarea nivelului general de cunoaștere și educația materialist-științifică prin intermediul cărții.

În vederea sprijinirii practice și concrete a tuturor bibliotecilor, la Biblioteca județeană, pe lângă metodistul însărcinat cu îndrumarea în județ, există un colectiv de șapte specialiști care îndrumă și sprijină activitatea bibliotecilor având repartizate câte șase biblioteci comunale, sindicale și școlare, precum și un colectiv obștesc format din bibliotecarii orașenești, școlari, activiști culturali care susțin activitatea de îndrumare.

Un fapt îmbucurător îl constituie pe această linie ralierea specialiștilor Bibliotecii județene în colectivele de inspecții școlare care îndrumă munca cu cartea în mediul rural. La propunerea Bibliotecii județene Inspectoratul școlar județean a indicat școlilor din mediul rural ca în trimestrul II școlar să analizeze în consiliile pedagogice munca cu cartea de pe raza comunei respective și să adopte măsuri menite să ducă la impulsivarea acestei activități.

Biblioteca județeană elaborează și difuzează trimestrial, în județ, tuturor rețelelor un buletin care cuprinde: materiale metodice privind activitatea tehnică de bibliotecă; bibliografii pe teme ale învățămîntului ideologic și pentru aniversarea unor personalități; materiale literare pentru diverse acțiuni cu publicul; lista cărților nou intrate în bibliotecile comunale cu clasificarea zecimală a fiecărui titlu (liste care se folosesc și în bibliotecile sindicatelor și școlare); grupaje de cărți noi din literatura contemporană.

Conferința Națională a P.C.R., Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu privire la succesele obținute în viața politică, social-economică a țării, hotărârile și Rezoluția, sînt tot atîtea imbolduri și pentru perfecționarea stilului de muncă în propaganda cărții, ca instrument al educării și instruirii permanente a tuturor oamenilor muncii.

Maria LAMBUĂ

director, Biblioteca Județeană
Brașov

JUDEȚUL TIMIȘ

Obiectivul principal urmărit de către Comitetul județean de cultură și educație socialistă în conducerea și îndrumarea unitară a bibliotecilor publice a fost perfecționarea organizatorică și funcțională a activității unităților din județ și, pe această bază, integrarea eficientă a acestora în ansamblul mijloacelor și al factorilor angajați în traducerea în viață a Programului ideologic al partidului. Printre mijloacele a căror experimentare a fost în măsură să ateste eficiența acțiunii organizate în acest scop se înscrie și activitatea cabinetului metodic înființat la sfîrșitul anului 1975, îndrumat direct de Comitetul județean de cultură și educație socialistă.

Conceput ca instrument operativ, de îndrumare unitară a bibliotecilor din județul Timiș, cabinetul asigură asistența de specialitate pentru cele 504 biblioteci publice din teritoriu. Urmind, ca structură, obiectivele propuse, cabinetul este constituit dintr-un colectiv de coordonare și din comisii de specialitate pe probleme (constituirea, completarea, organizarea colecțiilor și a cataloagelor; informare bibliografică; relații cu publicul; psihosociologia lecturii; centre metodice zonale; biblioteci pilot; comisia economică-administrativ-juridică), din care face parte și cadrul experimentat de la Biblioteca județeană și bibliotecile orașenești, de la bibliotecile ale

sindicatelor, ale cooperației meșteșugărești, reprezentanți ai Consiliului județean al sindicatelor și ai Inspectoratului școlar județean, specialiști din sectorul economic, din domeniul social-politic.

Primele acțiuni au vizat studierea rețelelor de biblioteci în funcție de specificul lor, a particularităților organizatorice și funcționale ale fiecărei biblioteci, a structurii tematice și a nivelului organizării colecțiilor. S-a ajuns astfel la o cunoaștere reală a carențelor în completarea fondurilor de cărți, ceea ce a permis întocmirea planului anual unic de completare în cunoștință de cauză și mai aproape de cerințele actuale. În colaborare cu Inspectoratul școlar județean și cu Consiliul județean al sindicatelor, Comitetul județean de cultură și educație socialistă a organizat instruirea bibliotecarilor pe probleme de achiziții. Pentru bibliotecile comunale, este asigurată constant preluarea centralizată a fondurilor de cărți. Schimburi de experiență organizate atît cu bibliotecari sindicali, cit și cu bibliotecari școlari au completat acțiunile întreprinse pînă acum în acest sector al activității bibliotecare.

În domeniul relațiilor cu publicul, activitatea s-a axat pe optimizarea accesului la lectură a tuturor categoriilor de cititori. Un studiu efectuat pe raza municipiului Timișoara, avînd drept scop cunoașterea posibilităților de cuprindere la lectură a populației de către bibliotecile publice, a relevat necesitatea înființării unor filiale în zonele mai îndepărtate sau în întreprinderi nou înființate. Cu sprijinul Comi-

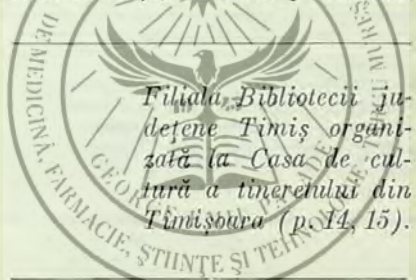

tetului județean de cultură și educație socialistă și al Consiliului municipal al sindicatelor, Biblioteca județeană a înființat trei filiale. Tot prin comisia pe profil, au fost organizate consfătuiri, schimburi de experiență, în colaborare cu Consiliul județean al sindicatelor și Casa tehnicianului, în scopul stimulării circulației cărții tehnice, economice și științifice. Au fost inițiate și acțiuni model de propagandă a cărții atât în Timișoara, cât și în cuprinsul județului. Festivalul național „Cântarea României” a contribuit la intensificarea activităților de propagandă a cărții, a colaborării bibliotecii județene cu ceilalți factori cultural-educativi. La activul realizărilor figurează și coordonarea activității de elaborare a materialelor de propagandă a cărții la care au fost antrenate cadre din toate rețelele de bibliotecă, evitându-se paralelisme și asigurându-se difuzarea lor în toate unitățile.

În domeniul informării bibliografice, s-au avut în vedere obiective ca: pregătirea bibliotecarilor pentru desfășurarea unei activități de informare bibliografică și factologică eficientă; coordonarea întregii activități de informare în vederea amplificării și optimizării acestei acțiuni, ca și a evitării paralelismelor; realizarea în comun a unor instrumente de informare. Toate acestea cu scopul satisfacerii integrale și la un nivel calitativ superior a cerințelor tot mai complexe de lectură ale populației. Prin materialele elaborate, cabinetul și-a onorat în bună măsură obiectivele propuse până acum. Bibliografiile selec-

tive pe diferite teme, ca și ciclurile de bibliografii „Cartea și producția” au venit în întâmpinarea unor cerințe ale cititorilor. Ceea ce trecem la capitolul neîmplinirilor se referă la nerealizarea unei coordonări a activității de informare desfășurată de către bibliotecile școlare și la stadiul incipient în care se află încă alcătuirea unor cataloage colective de mare necesitate (catalogul cumulativ al cărților științifice și tehnice existente în bibliotecile sindicale din județ, catalogul periodicelor străine existente în bibliotecile din Timișoara). La capitolul împliniri, trecem realizarea catalogului colectiv al publicațiilor periodice existente în bibliotecile din Timișoara (abonament 1977).

Comitetul județean de cultură și educație socialistă s-a preocupat constant de pregătirea profesională a bibliotecarilor, în special a celor nou încadrați, punând în practică un program amplu de măsuri privind instruirea și îndrumarea metodică a lucrătorilor din bibliotecă. Considerate ca modalități active de îndrumare, cu certă eficiență, instruirile profesionale

de lucru cu caracter teoretico-practic au avut loc trimestrial la centrul de județ sau pe zone, cu caracter general sau diferențiat pe tipuri de bibliotecă. Binevenită a fost și instruirea comună a bibliotecarilor comunali și școlari, ca premisă a instituirii unei trainice colaborări. Instruirea a beneficiat și de prezența reprezentanților forurilor de îndrumare a bibliotecilor școlare.

Îndrumarea și sprijinul concret pe teren acordate bibliotecilor au fost înscrise ca sarcini de primă importanță în programul de îndrumare unitară. Activul de specialitate al Bibliotecii județene se deplasează periodic în teren, individual sau în brigăzi, urmărind o tematică avizată de către Comitetul județean de cultură și educație socialistă, fiecare bibliotecă fiind îndrumată și ajutată cel puțin o dată la două luni. În munca de îndrumare au fost antrenați și lucrătorii din bibliotecile orașenești, care s-au deplasat în localități limitrofe fiecărui oraș.

Cu toate rezultatele bune obținute, există încă o seamă de neajunsuri concretizate, în principal, în necorelarea perfectă a tuturor preocupărilor și acțiunilor întreprinse la nivelul rețelelor. Cu alte cuvinte, nu am reușit să facem din îndrumarea metodică un veritabil sistem. Considerăm că nici Biblioteca județeană nu a pus în valoare, sub raportul îndrumării unitare, întregul său potențial.

Pentru perfecționarea activității de îndrumare unitară a bibliotecilor publice va trebui, pe viitor, să avem în atenție: perfecționarea raporturilor de cooperare între diferitele rețele de bibliotecă; înscrierea Bibliotecii județene cu contribuții mai substanțiale în activitatea cabinetului metodic, prin antrenarea întregului potențial de care dispunem; urmărirea modului în care au fost aplicate „Indicațiile comune ale Ministerului Educației și Învățământului și Consiliului Culturii și Educației Socialiste”, în sensul numărării acelor cadre care obiectiv pot să asigure desfășurarea unei munci la nivelul cerințelor actuale, eliminându-se astfel fluctuația de cadre de la bibliotecile comunale.

Pe viitor, este necesar să se pună un accent mai mare pe sprijinirea perfecționării pregătirii profesionale a tuturor bibliotecarilor, prin organizarea unor programe unitare de activități, care să cuprindă instruire, schimburi de experiență, consfătuiri, sesiuni de referate, simpozioane pe probleme de interes comun sau speciale, precum și pe creșterea aportului buletinelului „În sprijinul bibliotecarului” în procesul de pregătire de specialitate.

Mihai IANCULESCU

director, Biblioteca Județeană
Timiș

O PRIVIRE SINTETICĂ ASUPRA DEZBATERILOR

De importanță majoră principială și metodologică, tema adusă în dezbaterile consacrate — organizarea și conducerea unitară a activității bibliotecilor publice — a suscitat un viu interes în rândul participanților, prilejuind largi confruntări profesionale, atât în plan teoretic, cât mai ales în planul practicii biblioteconomice în aspectele ei esențiale. S-au înfățișat experiențe valoroase sau probleme aflate pe agenda de lucru a comitetelor de cultură și educație socialistă, s-au delimitat, cu răspundere, zonele de activitate încă deficitare, s-au formulat propuneri purtând amprenta maturității profesionale. În ansamblul lor, discuțiile purtate au dat nu numai o măsură a nivelului de dezvoltare a gândirii și practicii bibliotecare, dar mai ales, au conturat dimensiunile actuale ale bibliotecii publice, ca instituție dinamică, profund implicată în social, integrată organic procesului complex de făurire a omului nou, constructor conștient al socialismului.

Propunerile participanților la dezbateri au atins un evantai larg de probleme, de la activitatea editorială la sistemele de completare, de la baza materială de care dispun bibliotecile la extinderea serviciilor de lectură publică, de la aspecte de ordin gestionar la probleme de statut profesional și de reglementare a activității bibliotecare, de la calitatea serviciilor centralizate la necesitatea diversificării lor, de la perfecționarea profesională la asigurarea instrumentelor de lucru indispensabile etc. Spațiul nu ne permite trecerea în revistă a propunerilor formulate și a nuanțelor lor. De altfel, reținute și analizate, ele au fost supuse atenției factorilor de decizie, urmînd ca, pe măsura rezolvării lor, comitetele județene de cultură și educație socialistă să fie informate în acest sens.

Ni se pare mult mai aproape de sensul și spiritul consacrat să oferim în cele ce urmează o sinteză a experiențelor pozitive, a câștigurilor efective în planul realizării dezideratului de acțiune unitară, de conjugare a eforturilor pentru satisfacerea nevoilor de lectură publică, de perfecționare a concepției, formelor și metodelor de activitate.

PARTICIPANȚI LA DEZBATERI:

R. Stoian, director, Biblioteca județeană Bacău; I. Filip, bibliotecar, Casa de cultură a sindicatelor — Iași; I. Horvat, instructor, C.J.C.E.S. Suceava; V. Vranău, bibliotecar responsabil, Biblioteca orașenească Cimpulung Moldovenesc; M. Moldoveanu, director, Biblioteca județeană Vaslui; M. Gîngă, instructor, C.J.C.E.S. Botoșani; M. Lupescu, bibliotecar, Casa de cultură a sindicatelor Bacău; N. Munteanu, metodist, Biblioteca județeană Botoșani; I. Bobu, bibliotecar, Biblioteca orașenească Săveni, jud. Botoșani; I. Ispir, instructor, C.J.C.E.S. Vaslui; I. Tăutu, redactor, Îndrumătorul cultural; I. Lencu, metodist, Biblioteca județeană Vrancea; E. Didolu, director, Biblioteca județeană Neamț; Gh. Maxim, director, Biblioteca județeană Prahova; A. Brad, bibliotecar responsabil, Biblioteca orașenească Cîmpina; I. Lazăr, director, Biblioteca județeană Vlcea; S. Volnescu, director, Biblioteca județeană Argeș; M. Lupăștean, bibliotecar, Biblioteca sindicatelor Uzinei 1 Mai — Ploiești; M. Alexandrescu, bibliotecar, Biblioteca Casei de cultură a sindicatelor Turnu—Măgurele; V. Petrescu, director, Biblioteca județeană Dimbovița; Gh. Pătrăscu, director, Biblioteca județeană Brăila; N. Oprea, director, Biblioteca județeană Galați; C. Gilea, director, Biblioteca județeană Iași; I. Băntăn, director, Biblioteca județeană Maramureș; G. Clopraga, bibliotecar responsabil, Biblioteca orașenească Pașcani; M. Lambucă, director, Biblioteca județeană Brașov; L. Denes, director, Biblioteca județeană Harghita; I. Kiss, director, Biblioteca județeană Covasna; E. Grancea, bibliotecar, Biblioteca Casei de cultură a sindicatelor Brașov; E. Luncașu, instructor, C.J.C.E.S. Sibiu; I. Porumb, director, Biblioteca județeană Sălaj; E. Botea, bibliotecar responsabil, Biblioteca cooperativei meșteșugărești — Brașov; E. Poparad, din partea Consiliului Central al U.G.S.R.; A. Lupu, șef serviciu metodic — B.C.S.; V. Pirvănescu, director, Biblioteca județeană Mehedinți; A. Bencze, instructor, C.J.C.E.S. Arad; T. Nedelcea, director, Biblioteca județeană Dolj; I. Zgîlbea, instructor, C.J.C.E.S. Dolj; I. Sîmnea, director, Biblioteca județeană Alba; I. Bulzea, Biblioteca cooperativei meșteșugărești — Timiș; A. Stear, director, Biblioteca județeană Satu Mare; V. Stoian, director, Biblioteca județeană Hunedoara; E. Mitrache, director, Biblioteca județeană Olț; I. Imbri, director, Biblioteca județeană Caraș-Severin; I. Gogonea, instructor, C.J.C.E.S. Gorj; V. Munteanu, bibliotecar responsabil, Biblioteca orașenească Sebiș, jud. Arad; M. Chiorescu, bibliotecar, Biblioteca Casei de cultură a sindicatelor Petroșani; L. Șulea, Consiliul județean al sindicatelor Timiș.

1. Promovarea unității în acțiune la nivelul factorilor de conducere

Atenția participanților la consfătuire a fost reținută de unele acțiuni și inițiative de amploare deosebită, la nivelul forurilor de decizie, menite să ducă la transpunerea în viață a concepției de acțiune și îndrumare unitară în domeniul lecturii publice.

● În urma analizei activității bibliotecilor de toate categoriile, Biroul Comitetului județean de partid Galați a stabilit un program de măsuri, cu responsabilități pentru organizațiile și instituțiile care au în subordine biblioteci. Pe această bază acționează C.J.C.E.S. și Inspectoratul școlar în conducerea, îndrumarea și controlul activității bibliotecilor din mediul rural; Consiliul local al sindicatelor, cu sprijinul Bibliotecii județene, a luat măsuri pentru diversificarea serviciilor de lectură pe platforma Combinatului siderurgic unde acum funcționează un bibliobuz care asigură și servirea cu carte în căminele muncitorești; Consiliul popular județean a luat măsuri pentru construirea a două biblioteci filiale la parterul unor blocuri și a unui depozit pentru Biblioteca „V.A. Urechia”; Consiliul popular al municipiului Teacui are în vedere extinderea și modernizarea localului bibliotecii municipale ș.a.

● Biroul Comitetului județean de partid Bacău și-a înscris în preocupări analiza de fond a organizării și activității serviciilor de lectură publică la nivelul județului, îndrumarea atenției a organelor și organizațiilor de partid locale pentru conducerea nemijlocită a acestui sector important al activității cultural-educative de masă.

● Analiza activității bibliotecare la nivelul secretariatului Comitetului județean de partid Sălaj a determinat adoptarea unor măsuri menite să impulsioneze cooperarea factorilor de răspundere, ca și a bibliotecilor de toate tipurile pentru perfecționarea și diversificarea serviciilor de bibliotecă și atragerea la lectură a tuturor categoriilor socioprofesionale ale populației. Printre măsurile stabilite: organizarea unor schimburi de experiență pentru generalizarea metodelor de activitate din comunele cu rezultate meritorii în planul lecturii, cu participarea președinților consiliilor comunale de educație politică și cultură socialistă și a directorilor școlilor coordonatoare.

● La inițiativa și sub conducerea directă a Comitetului județean de partid Sibiu, s-a întreprins o largă investigație sociologică referitoare la circulația literaturii social-politice și tehnico-științifice în bibliotecile de toate categoriile, în librării, în cabinetele pentru activitatea ideologică și politico-educativă și punctele de informare-documentare. Concluziile acestei investigații vor face obiectul unei dezbateri la nivelul Comitetului județean P.C.R.

● Majoritatea comitetelor județene de cultură și educație socialistă, ca și consiliile orașenești de educație politică și cultură socialistă, acționează sistematic pentru unificarea eforturilor întregii rețele de biblioteci de pe teritoriul lor, pentru cooperare în acțiune, pentru îndrumarea lor unitară. Astfel, în județul Prahova, Comitetul județean de cultură și educație socialistă a organizat un consiliu de coordonare a activității bibliotecare din județ, avînd drept scop principal integrarea plenară a tuturor categoriilor de biblioteci în activitatea economico-socială, politico-ideologică și cultural-educativă. Preocupări asemănătoare se regăsesc în județele Vrancea și Dimbovița. La Cîmpina au intrat în practica curentă a Consiliului orașenesc de educație politică și cultură socialistă întîlnirile de lucru ale bibliotecarilor din bibliotecile orașenești, ale sindicatelor, ale liceelor de specialitate și din cele tehnico-documentare din întreprinderi.

II. Biblioteca județeană — factor important în realizarea caracterului unitar al serviciilor de lectură publică

Investite prin lege cu atribuții de îndrumare metodică și asistență de specialitate pentru rețeaua de biblioteci din cuprinsul județului, majoritatea bibliotecilor județene, așa cum a reieșit din dezbaterile constătuirii, au devenit instituții specializate pentru acest domeniu ale comitetelor județene de cultură și educație socialistă. Experiențe valoroase au fost relevate mai ales în coordonarea achizițiilor curente de carte, în îndrumarea și sprijinul metodic al unităților din rețeaua bibliotecilor publice, în inițierea și perfecționarea profesională a bibliotecarilor, ca și în practica unor servicii centralizate.

Completarea colecțiilor

● S-a generalizat la nivelul întregii țări coordonarea achizițiilor pentru bibliotecile publice de stat. O experiență interesantă în perfecționarea serviciilor centralizate pe linia procesului de completare în bibliotecile din rețeaua C.C.E.S. au înregistrat bibliotecile județene din Brăila, Constanța, Galați, Craiova, Reșița, Brașov, Timișoara unde se țin evidențe centralizate

mai sistematice în legătură cu fondurile existente, cu profilul economic, social și cultural al localităților, ca repere esențiale în orientarea achizițiilor.

● Acționează pentru coordonarea mai largă a achizițiilor pentru bibliotecile publice (de stat, ale sindicatelor și ale cooperăției) și scolare bibliotecile județene Timiș, Dimbovița, Harghita, Maramureș, Prahova, Vrancea, unde funcționează colective județene de achiziții alcătuite din reprezentanți ai tuturor rețelelor. Rezultate practice notabile s-au înregistrat mai ales pe linia coordonării abonamentelor la periodice.

● Și în unele județe unde nu funcționează colective de coordonare a achizițiilor (Brașov, Suceava, Iași, Mehedintzi ș.a.) bibliotecile județene au, pe măsura solicitărilor, un aport cert în definirea programului de achiziții, în procesul de selecție, asemenea preocupări cerîndu-se extinse și permanentizate.

● În eforturile de coordonare a achizițiilor intervin unele greutăți legate de reglementările privind asigurarea și execuția prevederilor bugetare pentru creșterea colecțiilor. Coordonarea nu este posibilă pentru multe biblioteci ale sindicatelor ale căror alocații bugetare se stabilesc după definitivarea planurilor editoriale și încheierea precomenzilor cu colecturile bibliotecilor; după cum execuția necentralizată la nivelul județelor a prevederilor bugetare pentru achiziția de carte din rețeaua bibliotecilor școlare și ale sindicatelor ducă la folosirea mai multor furnizori și la achiziții negociate.

Servicii centralizate

● Discuțiile au confirmat aprecierile referitoare la practica bibliotecilor județene din Constanța, Galați, Brăila, Timișoara, Bacău ș.a. (care asigură o prelucrare minimală a cărților noi intrate în bibliotecile publice de stat din rețeaua județeană) și la extinderea unor servicii centralizate pe plan național, dar s-au axat mai ales pe necesitatea dezvoltării și generalizării acestora pentru toate bibliotecile publice, indiferent de subordonarea lor departamentală. În condițiile existenței unui mare număr de unități bibliotecare — comunale, școlare cu atribuții și pentru lectura publică, ale sindicatelor, ale cooperăției meșteșugărești, deservite de cadre obștești care, în timpul limitat de care dispun, trebuie să-și canalizeze eforturile în principal spre servirea cititorilor — se simte nevoia ca prelucrarea bibliotecomică a colecțiilor, informarea bibliografică etc. să fie preluate de bibliotecile cu funcții metodice, ca și de alte unități în care lucrează bibliotecari profesioniști.

● Dacă clasificarea și cotearea publicațiilor destinate bibliotecilor comuna-

le, realizate sub o formă sau alta (direct pe carte, pe borderourile însoțitoare, în buletinele trimestriale etc.) tînde să devină o practică curentă a unor biblioteci județene, cum a rezultat și din referat și din discuții, în alte județe se încearcă rezolvarea centralizată și a unor lucrări de evidență sau de organizare unitară a colecțiilor. Astfel, Biblioteca județeană Dolj realizează pentru bibliotecarii comunali, o dată cu livrarea cărților noi, lucrări auxiliare pentru evidența primară, iar bibliotecile județene din Bacău și Botoșani au difuzat tuturor unităților bibliotecare din comune indicatoare și divizionare de raft. Mai notăm, tot din preocupările bibliotecii băcăuane, elaborarea unor norme de tehnică a muncii în bibliotecile comunale și școlare. În același sens se reține și inițiativa personală a bibliotecarei de la Casa de cultură a sindicatelor din Turnu Măgurele de a realiza un mic ghid al bibliotecarului sindical.

● O categorie aparte de servicii s-a vădit a fi elaborarea de materiale metodice și de practică culturală pentru uzul bibliotecilor din rețeaua județeană. Se disting între acestea în primul rînd materialele cu caracter permanent, de tipul buletinelor metodicobibliografice, lunare sau trimestriale, care urmăresc în principal uniformizarea tehnicilor de lucru, popularizarea experiențelor înaintate, informarea bibliografică, stimularea activității de propagandă a cărții și care se adresează de regulă lucrătorilor din toate rețelele de biblioteci: **Biblioteca** (Brăila), **Curierul bibliotecilor mureșene** (Mureș), **Buletin de informare metodică** (Botoșani), **Caiet de informare metodică și bibliografică** (Vrancea), **În ajutorul bibliotecarului** (Timiș), **În ajutorul bibliotecarilor** (Galați), **Caiet metode** (Dimbovița), **Biblioteca publică — prezență activă în acțiunea politică și cultural-educativă de masă** (Iași), **În sprijinul bibliotecarului comunal** (Gorj), **Buletin metodic** (Brașov) etc. Alte biblioteci județene (Argeș, Bacău, Constanța, Buzău, Arad, Maramureș, Satu Mare, Vaslui, Covasna, Prahova, Vilcea, Alba etc.) elaborează ocazional texte, bibliografii de recomandare și materiale metodice slujind activitatea cultural-educativă desfășurată de bibliotecile publice din toate rețelele, ghiduri, afișe și alte materiale de propagandă. Subliniem în legătură cu această activitate interesul deosebit stîrnit de consultarea unor publicații și materiale editate de bibliotecile județene, constituite în expoziții organizate ad-hoc cu ocazia constătuirii.

Inițierea și perfecționarea profesională a bibliotecarilor

● Un loc prioritar în preocupările comitetelor județene de cultură și edu-

cație socialistă îl ocupă asigurarea competenței profesionale a cadrelor din biblioteci, printr-o acțiune sistematică de învățare și continuă perfecționare a nivelului de pregătire profesională, aceasta înțelegând într-o largă accepție (pregătire politico-ideologică, stăpînirea tehnicilor biblioteconomice, știința a relațiilor cu publicul, cultura generală). Aportul bibliotecilor județene în acest sens este, după cum a rezultat din dezbateri, substanțial, fie că e vorba de lucrătorii din rețeaua bibliotecilor publice de stat, fie că e vorba de cei din bibliotecile aparținînd altor rețele, colaborarea în acest sens fiind în cele mai multe cazuri fructuoasă. Această activitate îmbracă forme diverse, de la simple instruirii, cursuri scurte de inițiere și realizarea de tematici și bibliografii de recomandare pentru studii individuale, la modalități mai complexe ca schimburile de experiență, cercurile profesionale etc. Trecem peste practicile comune pentru a releva experiențele mai deosebite:

● La Brașov, Craiova, Tg.-Jiu, Timișoara etc., în cadrul universităților cultural-științifice ființează cursuri de biblioteconomie, conduse direct (uneori chiar găzduite) de bibliotecile județene, unele cu adresabilitate generală, altele diversificate pe tipuri de biblioteci și nivel de pregătire. Asemenea cursuri se pot întîlni și la nivelul unor orașe. Astfel, la Cîmpina, pe lângă universitatea cultural-științifică este organizat un curs de biblioteconomie adresat lucrătorilor din toate rețelele de biblioteci, biblioteca orașenească bucurîndu-se în acest sens de sprijinul direct al Bibliotecii „N. Iorga” din Ploiești. De un tip aparte sînt cursurile organizate la Brașov și Reșița, cu sprijinul I.N.I.D., pe probleme de informare și documentare, antrentînd și lucrătorii din bibliotecile tehnico-documentare.

● Schimburile de experiență, organizate pe rețele sau chiar depășind cadrul departamental, și-au probat eficiența, prin caracterul lor aplicat contribuind din plin la perfecționarea profesională a bibliotecarilor participanți. Spicuim cîteva pilde din practica unor județe. În județul Hunedoara, bibliotecile sînt pe rînd gazde ale unor schimburi de experiență cu program divers, în cadrul acțiunii lunare intitulate „Ziua bibliotecarului”. Microconsfătuirii, schimburi de experiență, instruirii și activități practice sînt organizate zonal, pe grupuri de comune, în cadrul unor biblioteci comunale considerate model, în județele Olt, Suceava, Gorj, Neamț, Botoșani, Iași și Timiș. În județul Mureș se obișnuiesc întîlniri de lucru trimestriale ale lucrătorilor din bibliotecile orașenești, iar la Zalău și Galați schim-

burile periodice de experiență reunes bibliotecarii din unitățile publice orașenești, ale sindicatelor și din rețeaua U.J.C.M.

● Într-o seamă de județe, angajați într-o activitate mai pretențioasă de studiu și de cercetare, bibliotecarii din diferitele rețele sînt antrenați fie în activități de cerc profesional (Ploiești, Iași, Craiova), fie în manifestații ocazionale mai de amploare de tipul simpoziunilor, consfătuirilor, sesiunilor științifice, asemenea forme regăsindu-se în activitatea bibliotecilor din Maramureș, Bihor, Iași, Constanța, Galați, Prahova, Gorj ș.a.

● Consemnînd reușitele, participanții la dezbateri au formulat și unele observații privind eficiența acțiunilor de perfecționare a cadrelor concepute pe plan central. S-a subliniat astfel necesitatea accentuării caracterului mai aplicat în cazul anumitor cursuri, mai ales cele adresate bibliotecarilor comunali, ca și cerința organizării cursurilor centrale în cadrul unor biblioteci care să permită contactul nemijlocit cu activitățile practice.

Îndrumarea nemijlocită a unităților din rețea

Între formele de activitate metodică menite să asigure unitatea organizatorică și de acțiune a bibliotecilor de pe raza unui județ (respectiv, localități), îndrumarea nemijlocită a unităților din rețea, contactul direct cu realitățile acestora, se înscrie ca o direcție de bază în preocupările bibliotecilor județene. Un volum mai mare de activitate de teren, cu caracter mai sistematic, mai organizat, desfășoară bibliotecile județene Timiș, Brașov, Dolj, Gorj, Botoșani, Dimbovița, Sibiu, Sălaj, Prahova, Cvasna, Harghita, Maramureș, Neamț, Suceava, Ilfov, Brăila ș.a., în majoritatea cazurilor harta deplasărilor înregistrînd nu numai bibliotecile din mediul rural, ci și unitățile bibliotecare aparținînd altor rețele (în primul rînd bibliotecii ale sindicatelor și ale cooperației meșteșugărești). Ca note distinctive în această activitate se pot reține:

● antrenarea în îndrumarea pe teren a specialiștilor din toate bibliotecile publice din județ — municipale și orașenești — și din marile unități din rețeaua sindicatelor și U.J.C.M. (Timiș, Brașov);

● încredințarea tuturor bibliotecilor comunale din raza unui consiliu intercooperatist în grija cîte unui bibliotecar orașenesc din zonă (Botoșani);

● organizarea de colective comune de îndrumare cu inspectoratul școlar (Bacău, Neamț, Prahova, Teleorman);

● colaborarea în îndrumarea pe teren a bibliotecarilor comunali cu Casa corpului didactic (Vrancea, Dimbovița);

● responsabilități individuale ale specialiștilor din biblioteca județeană

pentru îndrumarea sistematică a unui număr de biblioteci sindicale (Botoșani, Brașov);

● deplasarea în teren pe bază de grafice de priorități (Dimbovița, Brăila);

● realizarea de evidențe privind situația diferitelor biblioteci din punct de vedere al dotării, organizării, volumului de activitate, sub formă de fișe individuale, grafice, tablouri sinoptice etc. ca bază a unei îndrumări diferențiate, în cunoștință de cauză (Timiș, Brăila, Dimbovița, Dolj);

● asigurarea unei îndrumări mai susținute și mai nuanțate a bibliotecilor din localitățile în curs de urbanizare (Timiș, Dolj, Galați, Brăila);

● conducerea directă de către bibliotecile județene a acțiunii de purificare a colecțiilor bibliotecilor publice de lucrările uzate moral (Vilcea, Bacău, Teleorman, Harghita, Constanța).

A reieșit însă din cuvîntul multor participanți la dezbateri (Brăila, Arad, Sibiu, Gorj ș.a.) că îndrumarea metodică a bibliotecilor publice din mediul rural, în condițiile schimbărilor intervenite în statutul și structura bibliotecilor comunale ca și ale bibliotecilor școlilor din satele componente cu atribuții în satisfacerea cerințelor de lectură ale populației adulte, nu este încă suficient restructurată și ca stil, și ca metode. Astfel, comitetele județene de cultură și educație socialistă nu au adus întotdeauna în fața organelor de partid, a consiliilor județene ale educației politice și culturii socialiste, a factorilor de decizie de la nivelul consiliilor populare județene problemele mai importante, constatate cu ocazia acțiunilor întreprinse în teren. Comitetele județene de cultură și educație socialistă trebuie să transpună mai ferm în practică atribuțiile pe care le au în acest domeniu, de organizare a lecturii publice în mediul rural, indiferent de apartenența departamentală a bibliotecilor care concură la aceasta.

III. Extinderea serviciilor de lectură publică

Dezvoltarea urbanistică a localităților tot mai accentuată în ultima vreme, intensă dezvoltare industrial-economică și socială a acestora, mutațiile survenite în structura socio-profesională a populației, diversificarea continuă a intereselor de lectură și de informare ridică în fața lecturii publice sarcini de o răspundere aparte pe linia cuprinderii în sfera de influență a bibliotecii a populației de curînd urbanizate, în plin proces de integrare socială și profesională. Abordată diferit de la un județ la altul, de la o localitate la alta, de la o zonă departamentală la alta, problema extinderii serviciilor de lectură publică pre-

ocupă în prezent într-o măsură tot mai mare bibliotecile și organismele care le coordonează activitatea. Citeva preocupări și inițiative se cer cu osebire marcate:

- fundamentarea științifică a demersului bibliotecar pe baza cunoașterii sociologice (cercetări realizate fie cu forțe proprii, fie cu sprijinul serviciului metodic al BCS sau al catedrelor universitare de specialitate la Galați, Brăila, Tg. Mureș, Brașov, Iași, Arad, Reșița, Craiova);

- extinderea rețelei de filiale în noile cartiere (Piatra-Neamț, Timișoara, Tirgoviște, Tg. Jiu, Baia Mare, Sighet, Sibiu, Pitești, Buzău etc.);

- organizarea unor filiale ale bibliotecilor județene în incinta caselor de cultură ale sindicatelor (Slobozia, Reșița) sau în casele tineretului (Tg.-Jiu, Brașov, Timișoara);

- apropierea cărții de locurile de muncă prin organizarea de puncte de împrumut în întreprinderi (Slatina, Alexandria, Rădăuți, Odorheiu-Severin);

- extinderea serviciilor de împrumut prin intermediul bibliobuzelor, lista județelor care dispun de sau au în curs de amenajare bibliobuze fiind din ce în ce mai mare (București, Covasna, Harghita, Galați, Dimbovița, Arad, Argeș, Brăila, Bihor, Caraș-Severin, Iași, Maramureș);

- sprijinirea activității punctelor de informare și documentare sub raportul dotării și al activizării lor, în unele cazuri aici funcționând chiar filiale specializate ale bibliotecilor publice (Galați, Ploiești, Craiova, Rm. Vilcea, Mediaș etc.).

IV. Participarea bibliotecilor la amplul proces de educație a oamenilor muncii, la viața cultural-artistică a țării

Deținătoare ale unui potențial cultural-educativ și informațional de prim rang, bibliotecile publice sînt chemate să participe multilateral și diversificat în toate manifestările instructiv-educative, fie că e vorba de formele de perfecționare profesională sau de cele de învățămînt politico-ideologic, fie că e vorba de învățămîntul școlar sau de cel popular, fie că e vorba de demersul instituțiilor culturale de masă sau al celor de artă. Ele trebuie să fie deopotrivă implicate în educația etică-cetățenească, ca și în educația estetică și lărgirea orizontului general al cunoașterii al tuturor categoriilor populației. Bibliotecile trebuie să fie totodată principalele furnizoare ale informației necesare celor antrenați în acțiunea pentru stimularea participării maselor la creația tehnico-științifică,

ca și surse de repertoriu pentru mișcarea artistică de masă căreia Festivalul național „Cîntarea României” i-a creat un cadru atît de generos de manifestare.

Asigurarea accesului la izvoarele culturii și ale informației se înscrie în acest vast context cultural-educativ ca modalitate specifică de angajare a instituțiilor bibliotecare în procesul de modelare spirituală a omului nou, de dezvoltare a potențelor sale creative. Iată și citeva din direcțiile de acțiune:

O largă difuzare a cărții, ca instrument al modelării spirituale

Sînt elocvente în acest sens rezultatele obținute de bibliotecile ca cele din Timișoara (30 000 cititori — 700 000 de volume difuzate anual), Iași și Galați (25 000 de cititori, 500 000 de volume difuzate), Ploiești (18 500 de cititori — 400 000 de volume difuzate, Cluj și Constanța (17 000 de cititori — 360 000 de volume difuzate).

În alt context și la alte dimensiuni e notabilă și activitatea bibliotecilor mici care realizează cu forțe și posibilități restrinse rezultate remarcabile în domeniul lecturii publice (bibliotecile din Pașcani, Cîmpina, Tr. Măgurele, Rădăuți, Mediaș etc.) Am cită de asemenea bibliotecile sindicale ale Caselor de cultură din Iași, Sibiu, Petroșani, Hunedoara, de la Uzinele „1 Mai” — Ploiești, de la șantierul naval din Galați sau Drobeta Tr. Severin sau din rețeaua cooperăției meșteșugărești din Galați, Iași, Pitești, Brașov, Giurgiu.

O prezență activă în viața spirituală a orașelor

Fără a ne opri la manifestările comune care au intrat în firescul cotidian al activității bibliotecare de propagandă a cărții, vom reține doar acțiunile-eveniment, cele ce și-au dobîndit un prestigiu binemeritat în conștiința publicului, cele la a căror realizare concură bibliotecile din toate rețelele, librăriile, rețelele de difuzare a cărții, instituțiile artistice și de învățămînt etc. Între acestea, de un interes aparte, mobilizînd cercuri largi de vizitatori, se înscriu expozițiile cu tema „Opera tovarășului Nicolae Ceaușescu — mesagerii a păcii și prieteniei între popoare” organizate cu sprijinul direct al Bibliotecii Centrale de Stat în județele Botoșani, Brașov, Caraș-Severin, Dimbovița, Dolj, Gorj, Hunedoara, Mehedinți, Olt, Suceava. Mai amintim:

- saloane anuale de carte, organizate cu concursul Centralei editoriale (Piatra Neamț, Suceava, Vaslui, Botoșani);

- cenacluri, găzduite de bibliotecile (Galați, Slatina, Ploiești, Baia Mare, Pașcani, Buzău etc.);

- Festivalul de poezie patriotică „Ioniță Scipione-Bădescu”, ajuns la a III-a ediție (Zalău);

- saloane literar-artistice, bucurîndu-se de largul concurs al unor scriitori, critici literari, oameni de cultură și cadre didactice (Buzău, Tg.-Jiu, Iași, Botoșani);

- biblioclubul tineretului (Cîmpulung Moldovenesc), vizînd deopotrivă educația tineretului și crearea unui cadru de manifestare a aptitudinilor creatoare;

- stagioni muzicale și cicluri de audiții comentate (Vaslui, Iași, Piatra Neamț, Buzău, Călimănești, Drohoi);

- miniteatrul de păpuși (Pașcani, Timișoara);

- cicluri de proiecții de diapozitive (Tecuci, Piatra Neamț);

- Ziua Editurii... (Botoșani);

- expoziții de amploare vizînd punerea în valoare a patrimoniului bibliografic, marcarea unor evenimente aniversare, educația estetică a publicului etc. (Galați, Timișoara, Sibiu, Baia Mare, Constanța, Craiova, Iași, Piatra Neamț);

Angajarea în activitatea cultural-educativă a bibliotecii, a unor largi active obșteti

Este o tendință ce se face tot mai mult simțită, fie că e vorba de cercuri de consultații din rîndul specialiștilor, al cadrelor didactice etc. care dau gir științific acțiunilor întreprinse (Timișoara, Focșani, Brașov), fie că e vorba de creatori și de cadre artistice (situație aproape generală), fie că e vorba de animatori (situație de asemenea de largă extensie). În același timp, s-a subliniat că pe raza tuturor localităților există încă un mare potențial de colaboratori insuficient cunoscut și valorificat;

O grijă sporită pentru educația beneficiarilor

În condițiile civilizației moderne, cînd educația permanentă a devenit o cerință și o condiție a adaptării omului la condițiile vieții într-o lume în continuă schimbare, a-ți înarma beneficiarii cu știința de a se informa, cu capacitatea de a se orienta în colecțiile bibliotecilor, în rețeaua de bibliotecile, devine o misiune fundamentală a bibliotecii publice. Asemenea preocupări se regăsesc în practica multor bibliotecile, în atenție sînd în primul rînd tînră generație, dar nu numai aceasta. Între metodele utilizate:

- zilele deschise ale bibliotecii (metodă generalizată);

- lecții pentru elevi găzduite de bibliotecă (Vaslui, Drobeta Turnu-Severin, Tg. Mureș);

- „Orele informării” — manifestare bilunară găzduită de biblioteca din Deva;

- cercuri de lectură (Călrăși, Buzău, Timișoara);

CONCLUZII ȘI ORIENTĂRI

- seturi de diapozitive privind organizarea bibliotecii proiectate la sediu, dar și în școli, organizații de tineret etc. (Galați, Tirgoviște);

- cursuri de lectură rapidă organizate de biblioteca județeană Timiș;

- ghidurile de diferite tipuri editate de biblioteci (Suceava, Craiova, Buzău, Tirgoviște etc.), cu o mențiune specială pentru cel realizat de Biblioteca județeană Mehedinți care are în vedere întreaga rețea municipală de biblioteci.

Potențarea bazei documentare

Conceptul deopotrivă ca un festival al muncii, al emulației în domeniul creației tehnico-științifice, „Cântarea României” a stimulat deopotrivă preocuparea pentru asigurarea unei baze documentare corespunzătoare și mai ales pentru potențarea maximă a acesteia prin introducerea într-un circuit cât mai larg. E o zonă a activității în care în unele județe s-au relevat experiențe valoroase:

- realizarea unor cataloage colective pentru cartea tehnică la Miercurea Ciuc, Deva, Pitești, Brașov, Craiova, Cimpina;

- organizarea unor manifestări științifice de amploare, cum ar fi sesiunea „Știință — carte — producție” de la Brașov, simpozionul „Unitățile de documentare în sprijinul învățământului cercetării și producției” de la Craiova, consfătuirea de lucru „Cartea tehnică și exigențele producției” de la Cimpina ș.a.;

- organizarea unei secții de carte tehnică la Biblioteca județeană din Tg.-Mureș;

- ample expoziții de carte tehnică (Brașov, Tirgoviște, Pitești);

- expoziția itinerantă „Biblioteca în cîncinul științei și tehnicii”, organizată de Biblioteca „Gh. Asachi” din Iași;

- bibliografii de recomandare pe profesii (Buzău, Galați, Suceava etc.);

- ciclul de manifestări organizate de Biblioteca județeană „Gh. Asachi” din Iași în colaborare cu Consiliul municipal al sindicatelor „Muncitorul întreabă cartea tehnică răspunde”;

- „Ziua bibliotecii tehnice”, în-tîlnire periodică a lucrătorilor din bibliotecile tehnico-documentare din Sibiu, la inițiativa Bibliotecii „Astra”, pentru realizarea în comun a propagandei tehnice;

- „Luna cărții în întreprinderi” și „Luna cărții în cooperăția meșteșugărească” — manifestări generalizate la dimensiunile rețelelor respective.

Reunirea în cele patru centre inter-județene a unui mare număr de cadre responsabile pentru activitatea bibliotecilor publice a prilejuit punerea în dezbatere a unor probleme vitale ale domeniului, înscrise — în principal — în perimetrul organizării și conducerii sale unitare.

Consfătuirea a demonstrat prin în-tregul ei bilanț oportunitatea implantării în stilul de muncă al acestui domeniu a principiului profund democratic — care călăuzește întreaga politică de conducere a societății promovată de partid — privind participarea largă a tuturor celor interesați la dezbaterile care preced actul deciziei într-un domeniu sau altul de activitate.

Trecerea în revistă a rezultatelor obținute în ultimii ani, a conturat bilanțul pozitiv al eforturilor depuse la nivel central și local, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, pentru integrarea acțiunii bibliotecare în activitatea generală de traducere în viață a obiectivelor și sarcinilor trasate prin documentele partidului nostru pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, pentru formarea omului nou.

Au fost comunicate experiențe interesante în privința cooperării serviciilor de lectură publică în dezvoltarea acțiunii de promovare a cărții și a interesului pentru citit, au fost relevate inițiative meritorii ale bibliotecilor publice de stat, ale sindicatelor și ale cooperăției meșteșugărești pentru a pune cartea, informația documentară în slujba pregătirii politico-profesionale și de cultură generală a oamenilor muncii, pentru pătrunderea acestora în mediile muncitorești. Referatele și cei mai mulți dintre participanții la discuții au adus în atenție și multe din

lipsurile și dificultățile care stînjenesc progresul constant al acestei activități, îndreptînd focul criticii spre acele practici și mentalități care perpetuează viziuni departamentale în organizarea bibliotecilor, metodologii rutiniere și acțiuni inerțiale în propaganda cărții, slabul interes pentru fundamentarea științifică a programelor de dezvoltare a activității bibliotecare etc. Purătate în spirit constructiv și marcate de o certă notă de competență, dezbaterile desfășurate în cadrul consfătuirii au prilejuit o seamă de clarificări importante în ceea ce privește orientarea și căile practice de urmat în activitatea viitoare a bibliotecilor publice și au argumentat propuneri vizînd optimizarea serviciilor de lectură publică în sensul cerințelor exprimate de documentele programatice ale partidului, ale recentei Conferințe Naționale a P.C.R.

Proiectată pe fundalul complexei activități economico-sociale și politico-culturale a zilelor noastre și integrată organic acestei realități, consfătuirea în ansamblul ei, aprecierile, observațiile critice și sugestiile pe care le-a prilejuit au înlesnit conturarea unor linii directe menite să călăuzească activitatea tuturor factorilor cărora le incumbă răspunderi pentru bibliotecile publice, să mobilizeze efortul cadrelor care lucrează în aceste instituții.

Imperativul transformării cantității într-o nouă calitate, dominantă a cincinalului afirmării plene a revoluției tehnico-științifice, stabilit de către Conferința Națională a P.C.R. ca sarcină fundamentală în vederea realizării programului de dezvoltare economico-socială mai accentuată a României în perioada 1978—1980, trebuie să-și afle corespondentul în

domeniul bibliotecilor prin concentrarea atenției tuturor factorilor implicati asupra laturilor de ordin calitativ ale activității de promovare a cărții și lecturii publice. După cum s-a demonstrat și cu prilejul reuniunilor la care ne-am referit, perfecționarea activității de conducere, realizarea pe un plan superior a muncii de organizare și îndrumare unitară a bibliotecilor publice reprezintă una din principalele modalități de înfăptuire a saltului calitativ în acest domeniu.

A conduce, organiza și îndruma unitar domeniul bibliotecilor publice înseamnă, pe de o parte, a concepe și realiza această activitate ca o componentă de bază a acțiunii politico-educative și culturale, orientându-i conținutul pe direcțiile principale ale acestei acțiuni, în condițiile unei metodologii specifice, iar pe de altă parte, a proiecta și înfăptui programele de dezvoltare a diverselor categorii de biblioteci, în ceea ce privește laturile esențiale ale activității lor, prin sincronizarea acțiunii acestora, prin raportarea permanentă a unității la rețeaua de biblioteci căreia îi aparține și a acesteia la sistem, în ansamblul său.

Este rolul comitetelor județene și locale de cultură și educație socialistă ca, exercitându-și atribuțiile cu care au fost investite prin Decretul nr. 442/1977 și, în virtutea răspunderii lor pe care le poartă pentru întreaga activitate cultural-educativă din teritoriul respectiv, să asigure conducerea și îndrumarea unitară a procesului de organizare și dezvoltare a rețelei bibliotecilor publice.

Sarcinile de coordonare ale acestor organisme, pe care le implică realizarea procesului la care ne-am referit, trebuie concretizate în primul rând prin modalități adecvate de integrare a acțiunii bibliotecare în planul unitar al activităților politico-ideologice și cultural-educative, elaborate și înfăptuite sub egida consiliilor de educație politică și cultură socialistă. Din acest punct de vedere, este necesar să se aducă un corectiv practicii actuale, care limitează uneori acțiunea de coordonare la nivel local la preluarea din planurile bibliotecilor exclusiv a principalelor manifestări de propagandă a cărții și înscrierea acestora într-un calendar comun. Pentru instau-

rarea unui real stil unitar de muncă, este necesar ca acțiunea coordonatoare a comitetelor de cultură și educație socialistă să se exercite asupra tuturor laturilor și compartimentelor activității bibliotecare care concurează la realizarea obiectivelor politice și cultural-educative cărora le sînt subordonate planurile unitare la nivel județean și local. În această ordine de idei, se impune cunoașterea aprofundată, bazată pe o documentare și informare la zi, a hotărîrilor adoptate de organele județene de partid și de stat, a planurilor de dezvoltare economico-socială în profil teritorial, a dinamicii structurii socio-profesionale a populației, a programelor de pregătire ideologică și politică, școlară a oamenilor muncii și a programelor destinate calificării și perfecționării forței de muncă. Din cuprinsul acestor documente, ca și din cunoașterea nemijlocită a realităților locale, a practicii sociale, se va detașa conținutul concret al activităților proiectate pentru valorificarea plenară a patrimoniului cultural-științific al bibliotecilor publice, devenind posibilă fundamentarea realistă a planurilor de muncă ale acestor instituții, dimensionarea corespunzătoare a indicatorilor propuși.

Realizarea unei politici unitare în domeniul completării colecțiilor, al achizițiilor de cărți și alte documente se înscrie ca o cerință primordială, impusă de necesitatea satisfacerii optime a cerințelor de lectură și informare ale populației și organizațiilor socialiste. În această privință, fondurile de cărți și alte tipărituri ale bibliotecilor publice de toate categoriile de pe teritoriul unei localități trebuie considerate ca și cum ar constitui o colecție unică, a cărei structură se profilează în raport de diversitatea și specificitatea cerințelor reale și virtuale ale colectivităților cărora le este afectată.

Se cuvine accentuată preocuparea pentru echilibrarea tematică a colecțiilor de cărți ale bibliotecilor publice în direcția unei mai bune reprezentări în structura acestora a lucrărilor ideologice, politice, tehnice și științifice, în conformitate cu noile interese și profesii apărute în condițiile afirmării revoluției tehnico-științifice. Este necesar să fie constituite și puse în acțiune, pe lângă comitetele județene de

cultură și educație socialistă, comisii de coordonare a achizițiilor de cărți ale bibliotecilor publice. În centrele universitare ale țării, aceste comisii vor avea în vedere și o mai bună corelare a achizițiilor cu acțiunea de completare a colecțiilor realizată de biblioteci din învățămîntul superior și alte biblioteci cu profiluri specializate, inclusiv în privința periodicelor.

Marile biblioteci publice (bibliotecile județene în primul rînd) au datoria să urmărească îmbogățirea colecțiilor lor și cu documente audiovizuale (discuri, diafilme, reproduceri de artă etc.), ca și cu lucrări realizate în afara producției editurilor (manuale și cursuri universitare, teze de doctorat, volume de comunicări științifice și referate ș.a.).

Comitetele județene de cultură și educație socialistă și bibliotecile județene vor sprijini inspectoratele școlare județene în organizarea activității de dotare a bibliotecilor școlare de la sate cu cărți destinate populației adulte, creîndu-se pe această cale premisa materială a deservirii unitare cu carte a locuitorilor satelor.

Pentru valorificarea la un nivel calitativ superior a potențialului documentar, a resurselor cultural-educative ale bibliotecilor publice, se impune intensificarea activității informaționale și de propagandă a cărții, menită să disemineze informația bibliografică, să sensibilizeze interesele oamenilor muncii pentru lectură și în ultimă instanță să facă mai accesibilă cartea în toate ipostazele ei.

Coordonarea la nivel județean a întregii activități bibliografice este o primă măsură ce se cere întreprinsă în acest scop, pentru evitarea paralelismelor și a formalismului, pentru dobîndirea unui plus de competență și rigoare științifică în acest domeniu.

Elaborarea cataloagelor colective ca instrumente de informare globală, cumînd referințe bibliografice asupra colecțiilor de bază ale tuturor bibliotecilor publice din județ (localitate) și cu precădere pentru cartea științifică și tehnică trebuie abordată încă în cursul acestui an ca modalitate eficientă de introducere în circuitul informațional a potențialului documentar.

Activitatea bibliografică curentă și, îndeosebi, cea care cuprinde sfera bibliografiei locale — realizată în principal de către bibliotecile județene — trebuie să asigure informarea promptă a organelor de partid și de stat, a organizațiilor de masă și obștești, precum și a unităților economice asupra modului cum se reflectă în producția editorială și în presă problematica și evenimentele care marchează viața politică și social-economică pe teritoriul respectiv.

În activitatea de propagandă a cărții trebuie dezvoltate acele acțiuni care, prin ponderea pe care o au în ansamblul muncii politico-educative, reclamă conjugarea eforturilor tuturor bibliotecilor publice, ale tuturor factorilor implicați în promovarea cărții. În rîndul acestora, o atenție prioritară trebuie acordată manifestărilor care înscriu contribuția specifică a bibliotecilor publice la desfășurarea Festivalului național „Cîntarea României”. Saloanele județene ale cărții, ca și organizarea pe plan local a „Lunii cărții la sate”, a „Lunii cărții în întreprinderi”, a decadelor și zilelor consacrate cărții românești, cărții pentru copii, precum și manifestările de propagandă a cărții tehnice și științifice prilejuate de desfășurarea acțiunii pentru stimularea participării maselor la creația tehnico-științifică trebuie concepute ca forme dinamice de stimulare a intereselor pentru lectură și studiu, ca modalități active de realizare a impactului între carte și beneficiarii săi.

Comitetele de cultură și educație socialistă, celelalte organisme cu răspunderi culturale, ca și lucrătorii bibliotecilor publice au datoria să urmărească eficiența manifestărilor de acest gen, modul în care ele influențează atitudinea oamenilor față de carte, interesul lor pentru frecventarea bibliotecii.

Se impun, în același timp, măsuri organizatorice intense pentru amplificarea și diversificarea serviciilor de lectură publică pe teritoriul localităților, pentru lărgirea posibilităților de acces al categoriilor active ale populației — muncitori, tehnicieni ș.a. — la binefacerile cărții. Pornind de la evaluarea structurii și amplasării teritoriale actuale a rețelei bibliotecilor

publice, comitetele de cultură și educație socialistă trebuie să inițieze dezvoltarea acesteia prin crearea, cu resurse comune, de filiale și puncte de împrumut în noile cartiere ale orașelor, pe platformele industriale și în căminele muncitorești, în întreprinderi și locuri de agrement. Totodată, trebuie asigurate condiții pentru înființarea de secții pentru copii și audiovizuale, conectate strins la acțiunea educativă a școlii și organizațiilor de tineret, a instituțiilor cultural-artistice, ca și pentru extinderea serviciilor realizate prin intermediul bibliobuzelor.

Pentru satisfacerea integrală a cerințelor de informare și studiu ale diferitelor categorii de cititori, întreprinderi și instituții, trebuie lărgită publicitatea și, mai ales, practica împrumutului interbibliotecar.

Activitatea de coordonare și dezvoltare a serviciilor de lectură publică, de promovare a cărții trebuie întemeiată pe cunoașterea cu mijloace științifice a necesităților și posibilităților existente pentru realizarea sa. Bibliotecile județene, cu sprijinul celorlalte biblioteci publice și cu colaborarea cercetătorilor din domeniul sociologiei și al pedagogiei, au datoria să întreprindă studii concrete asupra pătrunderii cărții în diferite medii sociale, asupra împrejurărilor care favorizează instalarea deprinderilor lecturii sistematice, ca și în privința factorilor de ordin social care determină orientarea intereselor de lectură ale principalelor categorii socio-profesionale din rîndurile populației adulte.

Sînt necesare, în egală măsură, cercetări în domeniul propriu-zis al biblioteconomiei, lucrări care să sintetizeze în plan teoretic experiența activității bibliotecare a unor unități și bibliotecari remarcabili, să ofere noi soluții eficiente practicii acestui domeniu. Un rol decisiv în realizarea sporului calitativ pe care trebuie să-l înregistreze activitatea bibliotecilor publice îl are pregătirea profesională a lucrătorilor de specialitate din aceste instituții într-o concepție și pe baza unor programe unitare. Practica existentă într-o serie de județe în privința instruirii în comun a cadrelor din toate bibliotecile publice trebuie generalizată și extinsă și în sfera perfecționării profesionale, accentuîndu-se în mod deosebit la-

tura aplicativă a acestui proces. Documentarea la zi, cunoașterea elementelor noi intervenite în metodologia organizării și valorificării colecțiilor din biblioteci, tehnicile moderne ale informării și studiului nu trebuie să scape din sfera unor asemenea preocupări.

Comitetele județene de cultură și educație socialistă, prin bibliotecile județene, for metodologic specializat, trebuie să concentreze și să dirijeze activitatea unitară de îndrumare și control asupra activității bibliotecilor publice, asigurînd în mod sistematic asistență de specialitate bibliotecilor publice de toate categoriile din județ. Este necesar ca activul care realizează în momentul de față o asemenea acțiune să fie lărgit cu bibliotecari din rețeaua sindicatelor și a cooperației meșteșugărești, stabilindu-se răspunderi și modalități concrete de sprijin atît în privința organizării colecțiilor și cataloagelor, cît și în legătură cu activitatea de popularizare a cărții, de atragere la lectură a publicului.

Organizarea consfăturilor și schimburilor de experiență profesională pe probleme de interes comun, a cercurilor de comunicări în domeniul biblioteconomiei trebuie să devină o practică curentă de formare a gândirii și a acțiunii unitare a lucrătorilor din bibliotecile publice.

În procesul de înfăptuire a planurilor unitare elaborate sub egida lor, prin acțiunea coordonatoare și mai buna valorificare a resurselor umane și materiale, prin analize și evaluări periodice întreprinse asupra activității bibliotecare, consiliile de educație politică și cultură socialistă vor determina, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, dezvoltarea și îndrumarea unitară a activității bibliotecilor publice de pe întreg cuprinsul țării.

Transpuse în termenii specifici ai planurilor de muncă ale forurilor județene la care ne-am referit, ale bibliotecilor publice de stat, ale organizațiilor de masă și obștești, concluziile și orientările reieșite din dezbaterile consfăturii din noiembrie-decembrie 1977 vor materializa dorința unanimă a cadrelor care lucrează în biblioteci de a se înscrie cu bune rezultate în lupta pentru o nouă calitate.

Probleme actuale ale integrării bibliotecilor din județul Prahova în activitatea economico-socială și cultural-educativă

Cu această temă s-au desfășurat la Ploiești, în luna decembrie a anului trecut, lucrările unei consfățuri metodice, sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă.

Programul a cuprins expunerea prezentată de prof. Gh. Marinică, șeful secției de propagandă a Comitetului județean de partid cu privire la „Rolul și sarcinile bibliotecilor din județul Prahova în lumina documentelor Conferinței Naționale a P.C.R. din 7—9 decembrie 1977”; expunerea prof. univ. dr. Dumitru Almaș despre „Aniversarea a 2050 de ani de la crearea primului stat dac centralizat și independent — prilej de intensificare a activității de educație patriotică a oamenilor muncii”; un schimb de experiență la punctul de informare și documentare din cadrul Liceului de chimie din Ploiești și o dezbatere privind „Problemele integrării bibliotecilor în activitatea economico-socială și cultural-educativă”, condusă de directorul Bibliotecii „N. Iorga” din Ploiești, Gh. Maxim.

„Cea mai bună bibliotecă comunală”

Avind drept principal obiectiv „intensificarea activității în vederea sprijinirii contribuției bibliotecilor la vasta acțiune de formare și dezvoltare a conștiinței oamenilor muncii, de formare a omului nou, făuritor al societății socialiste multilaterale dezvoltate”, în județul Prahova a fost lansat un concurs pentru bibliotecile comunale. Organizatori: Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Prahova, Inspectoratul județean de învățământ, Biblioteca județeană „N. Iorga” — Ploiești. Urmind a se desfășura pe durata unui an (ianuarie-decembrie 1978), „sub conducerea directă a organizațiilor de partid comunale, cu sprijinul permanent al consiliilor comunale de educație politică și cultură socialistă și al școlilor generale din localitatea respectivă”, concursul ridică în fața bibliotecilor comunale sarcini sporite pe linia popularizării și difuzării cărții social-politice, a documentelor partidului și statului nostru, a lucrărilor atelst-științifice, a cărții de interes tehnico-profesional, ca și în direcția largirii sferii de cuprindere la lectură, cu accent pe atragerea populației active.

De asemenea, se are în vedere, ca mijloc și condiție pentru realizarea acestor obiective, organizarea biblioteconomice a colecțiilor, păstrarea la zi a evidențelor asupra activității, asigurarea unor condiții corespunzătoare de funcționare.

Pentru stimularea activității bibliotecilor participante la concurs, Biblioteca județeană își propune realizarea unor buletine metodice semestriale care vor generaliza experiența pozitivă a uni-

tăților frontașe, iar în perioadele de vacanță se vor organiza consfățuri de lucru cu bibliotecarii din unitățile respective. De asemenea, trimestrial, activitatea bibliotecilor comunale va fi analizată în cadrul consiliilor pedagogice.

„Scriitori gorjeni”

Biblioteca județeană Gorj este inițiatorea unui ciclu de întâlniri între scriitorii gorjeni și cititorii lor, vizind atât popularizarea operii lor, sporirea gradului de receptivitate al publicului cititor, dialogul viu, direct, cu autorii constituind, în acest sens, un foarte eficient mijloc, cit și menținerea unui contact nemijlocit între creatori și realitățile social-economice și culturale ale meleagurilor natale. Primul din seria care-ii mai înscrie între alții pe Darie Novăceanu, Nicolae Dragoș, Dumitru Bălăeș și Ion Lotreanu a fost prozatorul și publicistul Vasile Băran. Întâlnirea a avut loc — în cadrul „Zilelor culturii gorjene” — la Casa tineretului, la 19 dec. 1977, cu tema „Evocarea satului gorjenesc în Cuptorul de ars cărămidă și Cocosii de Iarnă”. Meritorie preocuparea Bibliotecii județene de a realiza un pliant-invitatie, conținând date bibliografice despre scriitor.

Seri literare la Biblioteca „Cezar Petrescu” din București

Preocuparea de a stimula interesul publicului cititor pentru opera scriitorilor români dintre cele două războaie mondiale și contemporan, prin forme cât mai atractive și mai interesante în același timp, tînde să devină o permanentă în activitatea Bibliotecii „Cezar Petrescu” din București. După o expoziție de desene inedite ale lui Cezar Petrescu, realizată cu sprijinul familiei acestuia, care a prilejuit cititorilor cunoașterea unui alt mod al scriitorului de a-și „nota” gândurile și impresiile despre o întreagă tipologie umană, nu de mult, biblioteca bucureșteană a fost gazda lansării unei lucrări de incursiune în universul poetic al lui Vasile Voiculescu. („Poezia lui Vasile Voiculescu”) semnată de Liviu Grăsolu. Cititorii s-au întâlnit nu numai cu autorul lucrării, dar și cu fiul și fiica lui V. Voiculescu și cu prof. Ovidiu Papadima, care au evocat personalitatea scriitorului. O expoziție de cărți, manuscrise și fotografii, ca și ilustrațiile făcute cu concursul membrilor Cenaclului literar „Cezar Petrescu” găzduit de bibliotecă au contribuit la reușita manifestării.

Cea mai bună bibliotecă școlară

Desfășurat, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, sub titlul „Cea mai bună bibliotecă școlară” și închinat „Anului Internațional al copilului”, concursul organizat de Ministerul Educației și Învățămîntului pe perioada anului școlar 1977/1978 urmărește: organizarea funcțională a bibliotecilor școlare, corespunzător cerințelor procesului de învățămînt și ale muncii politico-

educative în școală; popularizarea inițiativelor locale în vederea satisfacerii nevoilor și aspirațiilor lor de lectură ale elevilor; popularizarea în rândurile elevilor a cărților de literatură social-politică, beletristică, de știință, tehnică și artă, cu un bogat conținut ideologic, în vederea cuprinderii la lectură a tuturor elevilor școlii; stimularea acțiunilor locale de antrenare a elevilor în diverse operații ale muncii de bibliotecă; crearea de condiții corespunzătoare pentru asigurarea securității și conservării colecțiilor de publicații.

Cu etape pe localitate (comună, oraș, municipii, sectoare ale municipiului București), județeană și republicană, concursul, ale cărui rezultate sînt apreciate în diferitele momente de desfășurare a lui, de comisiile special constituite, urmărește promovarea celor mai valoroase activități și inițiative din punctul de vedere al eficienței lor instructive și educative. Criteriile de apreciere decurg tocmai din acest obiectiv fundamental: alcătuirea colecțiilor de publicații cât mai aproape de profilul școlii și de necesitățile procesului instructiv și ale muncii politico-educative în școală; proporția de elevi care frecventează biblioteca școlară și citește cărțile de cea mai mare valoare instructivă și educativă; folosirea metodelor moderne de stimulare a interesului și a deprinderilor de lectură la elevi; organizarea de acțiuni de popularizare a cărții în școală, calitatea serviciilor pe care le desfășoară biblioteca și inițiativele de ameliorare a acestora; antrenarea elevilor în activitatea de bibliotecă; manifestări speciale organizate cu prilejul „Anului Internațional al copilului”.

La Buzău: Zilele cărții social-politice și beletristice românești

Întreprinderea „Dacia”, Filatura de lînă pleptănată, Casa de cultură a sindicatelor, Cinematograful C.F.R., Liceul Industrial nr. 2 și sala Cenaclului „Viața Buzăului” au găzduit rînd pe rînd, în cadrul „Zilelor cărții social-politice și beletristice românești” organizate de Centrul de librării Buzău și Biblioteca județeană în cinstea Conferinței Naționale a partidului, întâlniri cu scriitorii, lansări și prezentări de cărți, concursuri „Cine știe ciștișigă”, saloane literare, expoziții de carte cu vizare. La organizarea acestor manifestări au contribuit și Comitetul municipal U.T.C., Comitetul municipal al femeilor, Întreprinderea cinematografică, Cenaclul „Viața Buzăului”, Liceul Industrial nr. 2. Remarcînd concepția organizatorică, se cuvine și o mențiune specială pentru popularizarea manifestărilor, printr-o diversitate de materiale publicitare și de informare, ceea ce a permis antrenarea unui public larg de iubitori ai cărții.

PERMANENȚA ACȚIUNII

DE POPULARIZARE

A CĂRȚII

Activitatea bibliotecilor publice din țara noastră se integrează în ansamblul procesului de educație socialistă a maselor, ca expresie concretă și semnificativă a politicii culturale a partidului și statului nostru, ale cărei obiective le realizează concentric și unitar în strânsă colaborare cu ceilalți factori educaționali.

În anul 1978, acțiunile de propagandă și difuzare a cărții, încadrate organic Festivalului național al educației și culturii socialiste „Cântarea României”, se desfășoară sub semnul omagierii unor evenimente istorice de mare rezonanță — împlinirea a 2050 de ani de la formarea primului stat dac centralizat și independent, sărbătorirea a 130 de ani de la revoluția burghez-democratică de la 1848, a 60 de ani de la încheierea procesului de formare a statului național unitar, a 30 de ani de la făurirea Partidului politic unic al clasei muncitoare și a 30 de ani de la naționalizarea principalelor mijloace de producție.

Acțiunile culturale cu caracter republican, la realizarea cărora contribuie toți factorii cu răspunderi în activitatea politico-educativă și cultural-artistică, atât de la nivel central cât și de la nivelul județelor și al localităților, prezintă o seamă de trăsături pe care ne propunem să le evidențiem într-o succintă trecere în revistă a calendarului lor.

Luna cărții la sate (a 18-a ediție, februarie 1978) se desfășoară sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste, a Ministerului Educației și Învățământului și Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum. În plan județean, această tradițională manifestare consacrată stimulării propagandei și difuzării cărții în mediul rural se organi-

zează, sub auspiciile Consiliului județean de educație politică și cultură socialistă, de către Comitetul județean de cultură și educație socialistă, Inspectoratul școlar județean și Uniunea județeană a cooperativelor de consum, cu sprijinul organizațiilor de masă și obștești, al instituțiilor culturale și cu participarea Uniunii scriitorilor, a asociațiilor locale ale scriitorilor și a reprezentanților editurilor.

Ca în fiecare an, „Luna cărții la sate” are o tematică dominantă, adecvată evenimentelor istorice, politice și culturale aniversate.

Salonul național al cărții se organizează anual de către Centrala editorială, edituri și Oficiul de expoziții, sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste. Concretizat într-o amplă și reprezentativă expoziție cuprinzând producția de carte a anului precedent sau având caracter retrospectiv, Salonul național al cărții găzduiește întâlniri ale editorilor și autorilor cu cititorii, lansări de cărți, microroclituri de poezie patriotică, dezbateri și mese rotunde pe anumite teme etc.

Zilele cărții pentru copii, manifestare organizată — între 27 mai și 2 iunie — de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, Centrala editorială și Editura „Ion Creangă”, înscriu în programul lor o expoziție republicană a cărții și ilustrației de carte pentru copii, iar la nivelul județelor, expoziții de cărți în biblioteci și librării, întâlniri ale scriitorilor cu copiii, manifestări în cadrul organizațiilor de pionieri și șoimi ai patriei consacrate popularizării și difuzării cărții, în special a colecțiilor „Micii meșteri mari” (colecție creată de editura „Ion Creangă” în sprijinul activității organizației „Șoi-

mii patriei”), „Biblioteca pentru toți copiii”, „Clasicii români ilustrați”, „Înșir’te, mărgărite”.

Decada cărții românești va avea loc, între 1 și 10 octombrie, sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste, cu concursul Ministerului Educației și Învățământului, al Uniunii scriitorilor, al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie și al organizațiilor de masă și obștești. În plan județean, la realizarea acestei sărbători a cărții românești contribuie — sub egida consiliilor județene de educație politică și cultură socialistă — comitetele județene de cultură și educație socialistă, prin instituțiile specializate în difuzarea și propaganda cărții (centrele de librării, librăriile și bibliotecile publice), inspectoratele școlare județene, factorii educaționali din cadrul organizațiilor de masă și obștești. Pe lângă expozițiile de carte care se organizează în incinta așezămintelor culturale, în biblioteci și librării — reprezentând producția de carte a anului sau anumite sectoare tematice ale acesteia, „Decada cărții românești” se constituie ca un cadru propice dezbaterilor, simpoziunilor, meselor rotunde, întâlnirilor dintre autori, editori și masele de cititori, acțiuni programate a se desfășura în așezămintele culturale, în școli, biblioteci, librării, în întreprinderi și instituții.

Luna cărții în întreprinderi (la a II-a ediție în acest an) se organizează în luna aprilie, sub egida Consiliului Central al U.G.S.R., în scopul intensificării activității de popularizare și difuzare a cărții la locul de muncă, în rindurile populației active, un accent deosebit punându-se pe cartea social-politică, științifică și tehnică, pe cartea beletristică originală și universală. Cu acest prilej, bibliotecile publice de stat, ale sindicatelor și cele specializate, precum și librăriile, organizează cu concursul comitetelor județene de cultură și educație socialistă, al consiliilor județene sindicale și al centrelor de librării, întâlniri ale autorilor și editorilor cu cititorii, dezbateri, lansări de cărți noi, expoziții de carte, standuri de cărți etc.

Salonul cărții științifice și tehnice — manifestare republicană în organizarea Centralei editoriale, cu sprijinul

Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie și în colaborare cu Oficiul de expoziții. Realizat în cadrul etapei republicane a Festivalului național „Cîntarea României”, salonul va cuprinde o expoziție reprezentativă pentru producția de carte științifică și tehnică realizată de editurile de profil de la o ediție a festivalului la alta și destinată stimulării creativității științifice și tehnice a maselor. În cadrul salonului se vor organiza „Zilele cărții științifice și tehnice” cu prilejul cărora vor avea loc acțiuni variate de popularizare și difuzare a cărții de profil. În județe, centrele de librării și bibliotecile județene, municipale, orășenești și comunale, bibliotecile specializate și bibliotecile școlare — sub îndrumarea comitetelor de cultură și educație socialistă, a inspectoratelor școlare și a consiliilor județene sindicale — organizează, în contextul acțiunii pentru stimularea participării maselor la creația tehnico-științifică, „Zilele cărții științifice și tehnice”. Organizatorii vor fi sprijiniți de Centrala editorială prin editurile de specialitate în susținerea unor acțiuni ca: dezbateri, simpozioane, mese rotunde, lansări de cărți, întâlniri ale autorilor și editurilor cu cititorii, expoziții de carte științifică și tehnică etc.

În ultimii ani, bibliotecile publice au fost prezente în mai mare măsură în organizarea și susținerea programelor unor manifestări de largă audiență cultural-educativă organizate pe plan județean. În cadrul acestora, activitatea de propagandă și difuzare a cărții a căpătat valori noi, atât prin varietatea prezenței sale în rândurile cititorilor, cât mai ales prin conținutul profund educativ și instructiv al manifestărilor la care masele largi participă. Manifestările cultural-artistice „Primăvara culturală bucușeană”, „Pontica”, „Danubius”, „Memoria Argeșului”, „Tezaur prahovean”, „Primăvara arădeană”, „Silvania” sînt doar cîteva dintre manifestările cu acest caracter, care au devenit tradiționale.

Elocvente pentru noua condiție a bibliotecii publice, pentru rolul pe care această instituție îl are în propagarea valorilor social-politice, științifice și literare și pentru modul în care ele mijlocesc contactul dintre producătorii cărții și beneficiarii acesteia sînt și acțiunile cu cartea ce se desfășoară în cadrul Salonului cărții, organizat în ultimii cinci ani în jude-

țele Bacău, Neamț, Prahova, Iași, Dimbovița, iar mai recent, în Suceava, Botoșani, Vaslui, Vrancea, Olt, Satu-Mare, Teleorman. Decadele sau zilele cărții social-politice, ale cărții materialist-științifice, ale cărții științifico-tehnice întregesc activitatea de propagandă a cărții, fiind în atenția majorității județelor și constituindu-se ca mijloace dintre cele mai eficiente de popularizare și valorificare a colecțiilor de publicații de profil ale bibliotecilor.

Dintre acțiunile periodice — organizate la nivel județean și care s-au dovedit eficiente în popularizarea și difuzarea cărții sînt de menționat: „Teatrul de poezie” inițiat de Biblioteca municipală „Mihail Sadoveanu” din Capitală, cu concursul Uniunii scriitorilor și al unor actori din principalele teatre bucușene; „Ziua (sau zilele) editurii...”, manifestare organizată lunar de către bibliotecile județene Botoșani, Buzău și Hunedoara; „Festivalul cărții românești” — organizat anual de Biblioteca județeană Timiș; ciclul de manifestări „Cartea în educația comunistă a maselor”, organizat de Biblioteca „V. A. Urechia” din Galați; suite de manifestări „Tigerilor — cărți, prieteni pentru toată viața”, prin care se popularizează cartea pentru tineret, organizată lunar în județele Sibiu, Ialomița și Maramureș, în colaborare cu comitetele județene ale U.T.G.; „Cele șapte zile de creație” — la Biblioteca „Astra” din Sibiu — programează lunar dezbateri, întâlniri cu scriitorii, compozitorii și artiști plastici, expoziții de carte.

Acțiuni ca „Biblioteca județeană vă propune...” (Suceava), „Ziua bibliotecii tehnice” (Sibiu), „Zilele bibliotecii pentru elevi” (Argeș, Cluj), „Cititorii întreabă, specialiștii răspund” (Gorj), „Zilele deschise ale bibliotecii”, cenacluri și saloane literar-artistice găzduite de biblioteci, „Zilele bibliografice” (Cluj, Iași) și alte acțiuni nu mai puțin interesante, precum și concursurile organizate pentru masele de cititori, ca „Flăcările revoluției” (Brașov), „Munca” reflectată în proverbele românești (Buzău), „Popor de viteji” (Dimbovița), „Pămîntul își povestește istoria” (Hunedoara), „Cartea în slujba educației socialiste” (Vilcea), se recomandă ca modalități interesante de popularizare și valorificare a colecțiilor de publicații ale bibliotecilor.

Prin toate aceste manifestări culturale-educative ample sau de micro-

grup, bibliotecile, în colaborare cu centrele de librării, cu editurile, uniunile de creație, revistele culturale și literar-artistice, cu așezămintele de cultură și organizațiile de masă, realizează dialoguri vii și diversificate între creatori și cititori, menite să atragă masele largi în dezbaterile celor mai valoroase creații în diversele domenii ale cunoașterii. Dezbaterile, șezătorile literare, întîlnirile cu creatorii, lansările de carte, expozițiile tematice de carte, dialogurile organizate în acest context sînt folosite din ce în ce mai mult și eficient în activitatea de educație multilaterală a maselor largi de oameni ai muncii.

În scopul educației multilaterale a oamenilor muncii, și în special a tineretului, bibliotecile participă din ce în ce mai mult și sistematic la susținerea unor ample acțiuni de popularizare și valorificare a fondului lor de carte tehnică și științifică necesar informării de specialitate a celor ce lucrează în industrie și agricultură. Semnificativă este, în acest sens, implicarea bibliotecilor în acțiunea pentru stimularea participării maselor la creația tehnico-științifică, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”.

Pentru realizarea cu consecvență a obiectivelor care decurg din documentele de partid, din indicațiile și sarcinile subliniate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cadrul consfățuirii de lucru din septembrie anul trecut cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, propagandei și ideologiei, din Raportul prezentat la Conferința Națională a partidului se impun în domeniul activității bibliotecare sporirea efortului pentru înnoirea și îmbogățirea metodologiei în propagandă și difuzarea cărții, înlăturarea formalismului care se mai întilnește în modul în care sînt concepute și realizate unele acțiuni de propagandă a cărții, precum și a practicilor rutiniere, prezente nu arareori în această activitate. Este necesar ca — în baza programelor unitare ale activității politico-ideologice și cultural-artistice elaborate sub egida consiliilor de educație politică și cultură socialistă — bibliotecile publice să întreprindă acțiuni care să angajeze participarea activă a autorilor, a redactorilor și a cititorilor la dezbaterile celor mai certe valori ale producției noastre editoriale în domeniul științei și tehnicii, al culturii, literaturii și artelor.

Eugen BLĂJAN

SERVICII CENTRALIZATE PENTRU BIBLIOTECILE PUBLICE

Efectuarea unor servicii centralizate, în cadrul sistemelor instituționale, în chegate sau în curs de constituire, se impune cu acuitate în vederea omogenizării și tipizării proceselor de muncă și operațiilor identice ce se desfășoară concomitent în unități dispersate în teritoriu. Asigurarea centralizată a unor servicii duce la economisirea unui important volum de timp și de forță de muncă, deci, implicit la raționalizare și creșterea eficienței economice, la organizarea unitară a acelor laturi comune tuturor sau majorității instituțiilor componente ale sistemului.

Biblioteca Centrală de Stat, potrivit funcțiilor pe care i le conferă statutul ei de bibliotecă națională, a dezvoltat an de an o gamă de servicii centralizate tot mai diversificate — unele preluate din experiența internațională, altele originale, rezultate din necesitățile specifice ale dezvoltării activității bibliotecare din România. Este de subliniat faptul că aceste servicii s-au constituit ca atribute firești ale B.C.S., concepută ca instituție modernă, vie, ancorată adinc în realitatea politico-socială și economică a țării, cu răspunderi directe în procesul de informare și documentare și implicată permanent în rezolvarea problemelor ridicate de dezvoltarea și perfecționarea activității bibliotecilor publice din țara noastră.

Faptul că în prezent Biblioteca Centrală de Stat poate asigura, integral sau parțial, servicii centralizate pentru o serie de procese de muncă comune tuturor categoriilor de biblioteci (informare bibliografică asupra producției naționale de tipărituri și a publicațiilor străine intrate în bibliotecile din țară, documentarea în domeniul artei și culturii, bibliologiei și patologiei cărții, asistența metodică de specialitate, prezență permanentă în acțiunea de perfecționare profesională a cadrelor, sprijinirea organizării manifestărilor de propagandă a cărții etc.) constituie un corolar firesc al condițiilor obiective create acestei instituții. Amintim de pildă reglementările oficiale care-i conferă un complex de funcții și sarcini privind unele servicii pe plan național, primirea exemplarelor „semnal” și „legal”, valorosul fond de publicații românești și străine de care dispune, atelierul propriu de multiplicare și legătorie și, mai ales, personal cu calificare superioară.

O primă categorie de servicii centralizate oferite de B.C.S. decurge din funcțiile și atribuțiile sale privind elaborarea bibliografiei naționale curente și a cataloagelor colective. Prin aceste publicații sunt furnizate anual peste 100 000 de informații bibliografice.

Bibliografia națională, seria „Cărți. Albume. Hărți” (cu apariție bilunară) constituie oglinda producției de carte din țara noastră; ea oferă largi posibi-

lități de informare asupra acestor categorii de tipărituri în funcție de diverse criterii. Este în același timp deosebit de utilă atât pentru descrierea catalografică și clasificarea lucrărilor pentru care nu s-au primit fișe tipărite, cât și ca sursă de informare pentru completarea retrospectivă a colecțiilor (începând cu anul 1952) cu titlurile din producția națională care, la data apariției lor, din diferite cauze nu au intrat în fondurile bibliotecii.

Seria „Articole din publicații periodice și seriale” (cu periodicitate bilunară), însumând anual peste 65 000 de referințe bibliografice, cumulează informații din aproape 400 de titluri de publicații periodice — presa centrală, revistele științifice, publicațiile culturale-artistice și literare care apar în întreaga țară. Timpul economisit prin consultarea ei, în locul răsfoirii a zeci de colecții sau sute de numere dintr-o publicație în vederea stabilirii bibliografiei — ca prim pas în orice activitate științifică — poate fi utilizat mult mai eficient pentru documentarea propriu-zisă și elaborarea cercetării respective. Este oferită totodată o privire de ansamblu asupra volumului studiilor efectuate în diverse domenii de activitate, ceea ce constituie un sprijin concret în delimitarea temei și evaluarea timpului necesar documentării sau în îndemna la elaborarea unor studii de sinteză. Incluzând și titlurile recenziilor apărute în presă, dă o imagine de ansamblu asupra domeniului investigat. Bibliotecarilor le este deosebit de utilă mai ales în elaborarea bibliografiilor de recomandare, indiferent de caracterul și destinația acestora.

Seria „Note muzicale. Discuri” se adresează în special iubitorilor de muzică, profesioniștii sau amatori. Bibliotecarilor le este destinată pentru a o utiliza atât în propria lor informare, în scopul completării colecțiilor secțiilor muzicale, cât și pentru a face cunoscută celor interesați producția românească de note muzicale și discuri.

Prin elaborarea instrumentelor de informare privind existența în țara noastră a cărții și publicațiilor periodice străine, specialiștii din aproape toate domeniile de activitate au posibilitatea de a se informa operativ asupra literaturii străine intrate în bibliotecile din țară. Din cele 22 serii ale buletinului cu apariție lunară „Cărți

noi intrate în bibliotecile din România”, 15 sint elaborate, editate și difuzate direct de către Biblioteca Centrală de Stat (Știință și cultură — Generalități; Filozofie; Științe social-politice și economice; Istorie; Arte; Sport; Geologie; Geografie; Biologie; Astronomie; Zoologie; Medicină; Silvicultură; Industria lemnului; Construcții; Arhitectură; Sistematizare; Transporturi; Construcții de mașini; Electrotehnică; Hidrotehnică; Metalurgie; Drept), 4 serii (Lingvistică, Literatură; Matematică; Astronomie; Mecanică, Fizică) de către Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, o serie (Chimie) de către oficiul de informare-documentare pentru industria chimică, o serie (Agricultură) de către Biblioteca Academiei de Științe Agricole și Silvice și o serie (Educație-Învățământ) de către Biblioteca Centrală Universitară din București. Anual, informațiile cuprinse în aceste buletine lunare sint cumulate în „Catalogul colectiv al cărților străine intrate în bibliotecile din Republica Socialistă România” care însumează de regulă peste 25 000 de titluri anual, grupate tematic pe domenii de strictă specializare. Pentru publicațiile periodice intrate în țară, B.C.S. elaborează anual „Repertoriul [colectiv...], având aceleași criterii de organizare. Pentru a evidenția baza de documentare existentă în țară, nefolosită în prezent cu maximă eficiență, subliniem faptul că în anul 1976 au intrat, în 1233 de biblioteci, 13 153 de titluri de publicații periodice în aproximativ 45 000 — 50 000 de abonamente. Din investigațiile făcute pe teren, a rezultat că aceste instrumente de informare sint încă insuficient utilizate de către biblioteci, că specialiștii sint privați de multiplele posibilități de informare pe care acestea le oferă, datorită necunoașterii lor și a modalității de împrumut interbibliotecar.

În afara bibliotecilor specializate abonate ca urmare a unei cereri ferme la una sau mai multe din publicațiile menționate, începând din acest an atât buletinele lunare editate de B.C.S., cât și catalogul și repertoriul colectiv vor fi transmise tuturor bibliotecilor județene și municipale; bibliotecile orașenești urmează a primi instrumentele cumulative ce se elaborează anual și selectiv, în funcție de necesități, seriile lunare.

O altă categorie de servicii centralizate în domeniul informării bibliografice este asigurată prin „Buletinul de informare-documentare în cultură”, ale cărui 9 serii acoperă aproape integral problematica domeniului. Fiecare număr adresându-se deopotrivă cadrelor de conducere și specialiștilor din domeniul respectiv este constituit din două părți: prima cuprinde referințele documentare propriuzise, selectate din producția națională și mondială de carte, din publicații seriale și alte categorii de documente românești și străine și clasate pe teme, subteme și țări; partea a doua include indexurile de subiecte, persoane, instituții și organizații, titluri de lucrări, geografice, de autori, precum și indexul publicațiilor consultate la alcătuirea numărului respectiv. Se poate aprecia că prezența tuturor seriilor acestui buletin este utilă în bibliotecile județene și, selectiv, în cele municipale și orașenești.

Dacă asigurarea documentării în cultură este de dată relativ recentă, în schimb, în domeniul bibliologiei B.C.S. elaborează de aproape 20 de ani fișele signalitice ale lucrărilor și articolelor de specialitate, cu o frecvență bilunară, și „Buletinul de informare în bibliologie”, incluzând lunar circa 150 de referințe adnotate, știri din viața bibliotecă economică internațională și lista cărților din domeniu, românești și străine, nou apărute. Pentru lucrările și articolele care prezintă interese deosebite se întocmesc referate cuprinzătoare, care sînt incluse în „Revista de referate în bibliologie” (publicație cu o vechime de 14 ani).

Aceste instrumente de informare-documentare își găsesc o utilitate imediată în pregătirea și perfecționarea cadrelor de specialitate din bibliotecă mai ales în condițiile stadiului actual al învățămîntului bibliotecă economică. Ele prezintă informații recente referitoare la evoluția internațională a domeniului, grupînd, conform diviziunilor și subdiviziunilor clasificării zecimale, întreaga problematică a cărții și activității bibliotecă economice. În cazuri deosebite, pentru conducerea activității bibliotecă, la cererea celor interesați Biblioteca Centrală de Stat poate efectua copii xerografice și chiar traduceri ale unor articole de specialitate care prezintă un interes deosebit și pot contribui la elaborarea unor acte decizionale menite să ducă la îmbunătățirea activității, la creșterea eficienței sale.

În scopul pregătirii cadrelor de restauratori ai cărții, au fost elaborate pînă în prezent 12 volume din culegerea „Probleme de patologie a cărții”, incluzînd prezentarea detaliată a 80 de lucrări și articole de specialitate apărute în țările cu experiență și bogată tradiție în acest domeniu. În cursul

acestui an urmează să apară volumele al XIII-lea și al XIV-lea.

În cadrul acțiunilor și serviciilor centralizate pe care le efectuează în beneficiul tuturor categoriilor de bibliotecă, B.C.S. elaborează trei publicații periodice — „Aniversări culturale”, „În sprijinul propagandei științifice” (ambele semestriale) și „Etică și echitate socialistă” (anuală) —, lucrări ce au un dublu scop: de informare-documentare atât a bibliotecarilor cit și a altor cadre implicate în activitatea cultural-educativă și propagandă materialist-științifică și de sprijinire a acestora în organizarea acțiunilor de masă. Dată fiind destinația lor, aceste publicații sînt transmise prin intermediul bibliotecilor județene pînă la nivelul bibliotecilor comunale.

În scopul evitării paralelismelor în activitatea de cercetare bibliografică, al unei informări globale cu privire la tematica, delimitarea în timp și extensia acestor materiale, anual se elaborează „Repertoriul colectiv al bibliografiilor nepublicate” la care colaborează, de regulă, marile bibliotecă din România. Destinat în primul rînd bibliotecilor de învățămînt superior, bibliotecilor specializate și județene, rațional utilizat, repertoriul colectiv poate duce la o importanță economică de timp și forțe de muncă.

În calitate de centru național de catalogare și clasificare, B.C.S. stabilește reguli, elaborează instrucțiuni de lucru, liste de autori colecțivi naționali și fișe de catalog (circa 2—2,5 milioane anual) cuprinzînd descrierea catalogică și clasificarea tipăriturilor din producția națională de carte, note muzicale și discuri, precum și fișe divizionare pentru organizarea cataloagelor alfabetice și sistematice. Ca urmare a solicitărilor primite din teren și a dezideratelor exprimate în cadrul constatării bibliotecă din noiembrie-decembrie anul trecut, începînd cu anul 1978 vor beneficia de fișele de semnala a producției editoriale naționale nu numai bibliotecă județene și municipale, ci întreaga rețea a bibliotecilor publice de stat din mediul urban, precum și bibliotecă caselor de cultură ale sindicatelor. Aceste fișe, ce vor fi transmise decadal, sînt destinate a fi utilizate atât pentru cunoașterea noilor apariții editoriale (în vederea efectuării comenzilor la colecții), cit și pentru organizarea cataloagelor alfabetice și sistematice. Cu o siglă specială vor fi marcate acele titluri pe care B.C.S. le recomandă a fi achiziționate cu prioritate chiar de către bibliotecă cu resurse mai modeste. Tot în cursul anului acesta vor fi transmise bibliotecilor listele de autori colecțivi naționali pentru anii 1973—1976, precum și proiectul fișelor divizionare pentru catalogul alfabetic.

În domeniul completării colecțiilor, B.C.S. asigură anual coordonarea achi-

zițiilor de carte și publicații periodice pentru bibliotecă publice, preia de la bibliotecă de toate categoriile, de la organizațiile socialiste, obștești și de cult dubletele și alte publicații devenite disponibile; redistribuie, mai ales bibliotecilor ale căror colecții trebuie completate retrospectiv, lucrări din fondurile rezervei naționale, înzestreață la cerere bibliotecă nou create, distruse de calamități sau cu fonduri nereprezentative de carte.

În conformitate cu reglementările legale, avizează casarea publicațiilor uzate moral propuse de către bibliotecă sau organele lor tutelare, elaborează periodic proiectele cataloagelor de lucrări depășite care trebuie eliminate din unitățile fără caracter de conservare.

Prin Centrul național de schimb internațional, Biblioteca Centrală de Stat coordonează schimbul internațional de publicații efectuat de instituțiile românești, înlesnește, la cerere, instituțiilor din țară și străinătate stabilirea de noi legături de schimb, primește, redistribuie și transmite organismelor și instituțiilor din țară și străinătate coletele ce fac obiectul schimbului internațional, prestează, la cerere, servicii de împrumut internațional și schimburi de microfime.

În privința activității metodice, a asistenței de specialitate pe care Biblioteca Centrală de Stat o acordă potrivit funcției și sarcinilor sale de centru metodologic bibliotecă, au fost și vor continua să fie elaborate manuale și norme de tehnică și practică bibliotecă (în cursul anului trecut a apărut ediția a 2-a, îmbunătățită, a manualului bibliotecărilor comunali), analize și sinteze privind stadiul lecturii publice pe categorii de bibliotecă și medii socio-profesionale, menite să ducă la fundamentarea emiterii unor acte decizionale de către factorii competenței.

Acțiunile și serviciile centralizate asigurate de Biblioteca Centrală de Stat în sprijinul tuturor bibliotecilor publice, indiferent de rețelele cărora aparțin, se cer completate la nivel județean cu servicii specifice, mai ales în sprijinul completării evidenței și prelucrării colecțiilor bibliotecilor comunale și al elaborării unor bibliografii de recomandare. Rămîne în obligația B.C.S. să promoveze cu curaj cele mai valoroase inițiative în această direcție, în scopul raționalizării proceselor și operațiilor de muncă ce presupun repetare, pentru ca bibliotecării din bibliotecă mici, în special cele din mediul rural, să-și poată consacra cit mai mult timpul muncii vii de instrucție, educație și propagandă cu ajutorul cărții.

Gheorghe BONDOC
director adjunet, Biblioteca
Centrală de Stat

IMPERATIVUL

COORDONĂRII

ÎN BIBLIOGRAFIA

UNIVERSITARĂ

Ca formă superioară de cooperare, coordonarea constituie o etapă indispensabilă a evoluției către sisteme integrate plenar, permite înțelegerea și estimarea capacităților și lacunelor unei rețele, este un factor de raționalizare a activității, de ierarhizare a priorităților și de modelare a opțiunilor în funcție de importanța obiectivelor.

În perimetrul larg al bibliografiei contemporane, coordonarea este o mărturie a înțelegerii realiste a limitelor acțiunii izolate și a dimensiunii cuprinzătoare a necesităților culturale și științifice ale societății, într-o lume copleșită de multitudinea producției documentare. Argumentele coordonării bibliografice nu se recrutează însă numai din sferele cantitative. Diversitatea tematică și gradul de specializare al tuturor cîmpurilor de cunoaștere și experiență umană necesită o largă conjugare bibliografică, alăturarea tuturor competențelor științifice ale bibliotecilor și altor nuclee bibliografice. Elaborarea și urmărirea unui program de coordonare în domeniul organizării științifice a diverselor categorii de informații despre documente marchează astfel începutul unei perioade de dezvoltare intensivă a bibliografiei, cînd sînt explorate și evaluate toate capacitățile din perspectiva unor interese generale și a potențialului din rețeaua sau sistemul respectiv. Acțiunea de coordonare nu este determinată atît de resursele, care trebuie puse în relație și orientate către scopuri comune, cît de valoarea concepției, bazată pe

cunoașterea obiectivelor, și de mijloacele create pentru a asigura realizarea ei.

În rețeaua universitară — perimetru al unei activități bibliografice dintre cele mai intense, atît prin amploarea temelor abordate cît și prin bogăția surselor utilizate —, ideea de coordonare s-a impus cu mai multă autoritate și, în anumite perioade, au prins contur proiecte și organizări notabile. Timp de mai mulți ani, între 1969 și 1974, din inițiativa Bibliotecii Centrale Universitare din București s-a editat anual broșura intitulată „Planul activității bibliografice a bibliotecilor de învățămînt superior din România”, care consemna, prin datele esențiale, cele mai importante intenții bibliografice din această categorie de structuri biblioteconomice. Deși lucrarea nu și-a propus decît o evidență de proiecte care nu se orientau în jurul unor obiective comune și nu se supuneau unor priorități unanim acceptate, s-au înregistrat numeroase acțiuni de autoreglare și de cooperare care prefigurau măsuri de coordonare reală la nivelul întregii rețele. Pe aceeași direcție s-au înscris și înțelegerile dintre unele biblioteci de învățămînt superior cu profil similar, în baza cărora s-au corelat unele activități bibliografice ale acestor unități.

Insuficiența adîncire a concepției de coordonare, carențele de ordin structural și organizatoric au împiedicat însă dezvoltarea coordonării bibliografice în rețeaua universitară, astfel încît astăzi, mai mult ca ori-

cînd, reluarea de pe o bază nouă a acestor preocupări trebuie considerată cea mai importantă cerință a bibliografiei universitare.

Pentru a stimula cercetarea problemelor din acest cadru, fixînd în același timp unele repere pentru viitoarele abordări, socotim utile câteva considerații privind **conceptul de coordonare bibliografică, condițiile coordonării bibliografice, structuri și forme de coordonare bibliografică.**

Conceptul de coordonare bibliografică are un caracter obiectiv pe treapta actuală de dezvoltare a mișcării ideilor. Conținutul său este determinat de direcțiile și amploarea activității bibliografice și de caracterul relațiilor dintre unitățile participante.

În procesul de coordonare, participanții își adaptează activitatea în funcție de obiectivele prioritare, păstrîndu-și identitatea și obligațiile care decurg din poziția lor în structura universitară respectivă. Conceptul de coordonare nu se împlinește prin evoluția spontană către unitate și înțelegeri sistemice a bibliotecilor și reprezintă rezultatul unor elaborări succesive în funcție de o realitate dată. Dinamismul constitutiv al vieții universitare contemporane conferă coordonării un conținut în continuă schimbare și necesită, în consecință, supravegherea permanentă a relațiilor și reajustarea obligațiilor fiecărei biblioteci.

Una din cele mai puternice determinări ale procesului de coordonare derivă din acțiunea conjugată a celor patru principii fundamentale ale activității de informare din învățămîntul superior — integrare; mobilitate; continuitate și accesibilitate; eficiență specifică — ce se manifestă plenar numai în condițiile unei mișcări bibliografice unitare în diversitatea sa. Coordonarea trebuie considerată astfel nu numai o rezultantă a integrării bibliotecilor în viața universitară și a perfecționării relațiilor dintre acestea, ci și o condiție a valorificării potențialului informațional și formativ al bibliografiei, o etapă necesară pentru evoluția sa către un nou stadiu de cuprindere și reflecție a fluxurilor de documente.

Înțelegerea realistă a dimensiunilor coordonării în bibliografia universitară se produce numai prin raportarea domeniului la sfera bibliografică națională. Intersectarea planurilor este obligatorie. De la coordonarea generală la coordonarea pe profile și apoi pe

discipline și teme — care ar putea constitui o schiță valabilă pentru o acțiune pe scară națională — la coordonarea pe aceleași trepte în perimetrul rețelei universitare trebuie să fie deschise nu numai trasee de comunicare, ci relații integratoare de tip sistemic. În anumite zone, reperele universitare ar putea acoperi toată aria de interese pe plan național, după cum, în alte cimpuri, lacunele din zona universitară ar putea fi suplinite prin acțiuni și relații din alte compartimente ale mișcării bibliografice naționale. De aceea, oricare ar fi treapta de pe care se inițiază acțiunea de coordonare, pașii următori nu pot constitui decît mișcări de relație necesară, dezvoltări sau adănciri subordonate unui scop unitar.

Astfel, coordonarea se împlineste ca o etapă caracterizată prin cunoașterea unanimă a obiectivelor comune, înăuntrul căreia țelurile generale ale bibliografiei științifice (cuprindere, specializare, operativitate, competență) se identifică cu exigențele de calitate ale beneficiarilor și se pot atinge printr-o rațională și eficientă utilizare a resurselor și mijloacelor.

Condițiile coordonării bibliografice, deși implicate evident în toate modalitățile și produsele de finalizare a procesului, au fost mai puțin examinate în literatura de specialitate. Dar dacă unele proiecte n-au depășit treapta ipotezei, iar altele s-au împlinit într-un cadru restrîns, cu obiective limitate și pentru perioade relativ scurte de timp, aceasta s-a datorat în mare măsură ignorării unora din cele mai importante determinări ale procesului.

Coordonarea nu se poate dezvolta către țelurile ei superioare într-o mișcare bibliografică în care nu s-a realizat un grad avansat de profesionalizare. Acolo unde se înregistrează preocupări sporadice, preluate întîmplător de bibliotecari fără experiență și finalizate pentru scopuri minore, participarea la programe de coordonare bibliografică se desfășoară cu dificultate, lucrările par motivate insuficient, adesea inutile și totdeauna împovărătoare. De aceea, proiectele de coordonare trebuie raportate permanent la nivelul de maturitate al domeniului, la frecvența solicitărilor și la tipologia structurilor antrenate.

Una din marile condiții ale relației bibliografice pusă sub sceptrul unor obiective de anvergură este unitatea de limbaj, de tehnici și metode. Multe

încercări de coordonare au eșuat din cauza utilizării unor coduri diferite de către participanți, a unor tehnici incompatibile, a nesușinutelor preocupări anterioare de standardizare. Redusă la simpla evidență a instrumentelor și la respectarea cîmpurilor de interes ale fiecărei biblioteci, departe de cooperarea permanentă și diversă, coordonarea își pierde conținutul, devine o acțiune oricînd reversibilă. Pe de altă parte, continua necesitate de perfecționare a limbajelor, tehnicilor și metodelor și existența anumitor particularități ale activității bibliografice din unele biblioteci și unități de informare documentară nu trebuie să justifice absența prelungită a inițiativelor de coordonare.

Stabilirea obiectivelor și direcțiilor de coordonare presupune o bună cunoaștere a intereselor de informare din aria universitară. În general, se întreprind prea puține studii, sociologia științei și a culturii coboară prea rar în perimetrul bibliografiei și informării documentare pentru a analiza eficiența proceselor de cercetare și descoperire, de instruire și perfecționare, din perspectivă informațională. Din această cauză, stabilirea obiectivelor coordonării are adesea fundamentări insuficiente, sînt formulate scopuri fantaziste sau anacronice, nu se iau în considerare toate elementele determinante. Un obiectiv de coordonare cum ar fi, de pildă, organizarea și dezvoltarea cataloagelor colective de diverse categorii este departe de a fi atins în mod satisfăcător din cauza neglijării, în primul rînd, a aspectelor administrative ale relației. Un alt obiectiv important, din sfera coordonării bibliografice naționale, la a cărui realizare bibliotecile de învățămînt superior ar putea contribui în mod substanțial, îl constituie indexarea analitică a periodicelor științifice și de cultură apărute în România.

Lipsa de inițiativă și carențele de ordin organizatoric și metodologic întîrzie însă coordonarea în acest cîmp bibliografic pe care se consumă, fără randamentul necesar și în activități de regăsire mecanică, multe forțe de cercetare. Terenul bibliografiei analitice, atît de legat de permanenta mișcare a centrilor de interes într-o disciplină sau alta este cel mai deschis intențiilor coordonatoare, permite cele mai fructuoase relații.

Stabilirea priorităților se continuă în mod necesar cu etapa aprecierii rea-

liste a posibilităților și distribuirea răspunderilor în funcție de acestea. Coordonarea nu trebuie să conducă la concentrări exagerate, la participări inechitabile, la abandonarea unor direcții rodnice de activitate, dar, în același timp, nu-și realizează scopurile dacă nu duce la raționalizarea întregului ansamblu bibliografic, chiar dacă aceasta presupune, în unele cazuri, anumite „sacrificii” din partea unor nuclee bibliografice și de informare documentară.

În sfîrșit, printre condițiile de bază ale coordonării figurează respectarea convențiilor și promovarea dialogului care favorizează continua lui perfecționare. Un ansamblu larg de coordonare bibliografică este o structură de vase comunicante în care disciplina relației se realizează prin identificarea comună a obiectivelor și îmbunătățirea concertată a instrumentelor de finalizare.

Structurile și formele de coordonare bibliografică în învățămîntul superior sînt dependente de obiectivele fixate, de aria coordonării și de mijloacele puse în operă. Limitată la aria universitară sau integrată pe profile într-un proces de coordonare națională, acțiunea trebuie dirijată de un consiliu de coordonare care să analizeze periodic evoluția relațiilor, starea și valoarea instrumentelor și serviciilor, posibilitățile de perfecționare. Existența unuia sau mai multor foruri de coordonare (pe tipuri de instrumente, de pildă), configurația generală a structurii sînt determinate de distribuția resurselor, calitatea personalului, tradiții etc. Formele de coordonare depind în rîndul lor de natura lucrărilor, adică de caracterul mai mult sau mai puțin formalizat al informațiilor vehiculate, de gradul de modernizare a lucrărilor bibliografice și de informare documentară.

Necesitatea valorificării optime a întregului potențial bibliografic din bibliotecile școlilor superioare printr-o organizare științifică și prospectivă a relațiilor din acest perimetru impune atît o mai limpede formulare a obiectivelor, cît și conducerea de aproape, calificată și responsabilă a tuturor acțiunilor care compun sfera complexă a coordonării bibliografice.

Dr. Ion STOICA
director adjunc, Biblioteca
centrală universitară din
București

Salonul
județean
al
cărții —
Teleorman 1978

Județ în plină devenire economico-socială, Teleormanul cunoaște și în plan cultural-educativ realizări fără precedent. Într-un asemenea context se situează și organizarea primului Salon județean al cărții, sub egida Consiliului județean de educație politică și cultură socialistă (9-19 ianuarie 1978), în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”. Organizatori: Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Teleorman și Centrul de librărie București. Prin concepție și prin mod de organizare, salonul de carte teleormănean a constituit nu numai un prilej de prezentare panoramică a producției naționale de carte din perioada 1976-1978 (expoziție găzduită de Casa de cultură din Alexandria), dar și un cadru generos pentru realizarea unor contacte directe între scriitori și editori și publicul cititor (40 de cărți lansate — 4 de autori teleormăneni, 45 de scriitori și editori invitați, 24 de acțiuni de amplorare — întâlniri cu scriitorii, dezbateri, șezători literar-artistice, spectacole de

muzică și poezie etc.). Acțiunile, programate pe zile ale editurilor și specializate în acest sens, au reușit să stimuleze interesul unui public divers, de toate categoriile de vîrstă și socio-profesionale. A concurat la aceasta și ideea organizatorilor de a da Salonului județean al cărții o desfășurare cu adevărat județeană, manifestările avînd loc nu numai la Alexandria, dar și la Roșiori de Vede,

Zimnicea și Turnu Măgurele, ca și în comunele Piatra, Plosca, Mavrodin, Tătărășii de Jos, Cervența, în case de cultură, cămine culturale, cluburi muncitorești, în muzee și în școli. În mod surprinzător, din lista acestora lipsește biblioteca. Se naște firesc întrebarea: care au fost locul și rolul Bibliotecii județene, al celorlalte biblioteci publice în această adevărată sărbătoare a cărții?

Lucrări de specialitate

Biblioteca Centrală de Stat a Republicii Socialiste România. **MANUALUL BIBLIOTECARULUI COMUNAL.** București, 1977. 97 p. cu ilustr., tabele și reprod.

Pe cit de necesară și așteptată, pe atât de binevenită, lucrarea reușește, prin însăși prezența ei la îndemina celor cărora le este destinată, o mare performanță — aceea de a răspunde optim cerinței de maximă însemnată pentru dezvoltarea lecturii publice în mediul rural, a inițierii și formării profesionale bibliotecare a cadrelor didactice relativ nou venite în această profesie.

Elaborat în cadrul serviciului metodic al Bibliotecii Centrale de Stat — redactor: Ion Mărunțelu — manualul se constituie ca un adevărat compendiu de biblioteconomie, însumând strictul necesar al cunoștințelor indispensabile unui lucrător-bibliotecar cărui l s-a încredințat activitatea unității de lectură publică de dimensiuni mici. Este, am putea spune, modelul, tipărit, a ceea ce trebuie să conțină instruirea de inițiere ale noii categorii de bibliotecari comunali, generalizate astăzi în practica perfecționării profesionale din toate județele țării.

Considerat o a doua ediție a manualului bibliotecarului comunal apărut cu mai mulți ani în urmă, volumul este, atât în concepție, cât și în realizare, o lucrare nouă. Autorul ei nu și-a propus să revizuiască și să îmbunătățească vechiul manual prin noi exigențe biblioteconomice, urmărind evoluția științei ca atare. S-a pornit de la contactul strâns cu practica activității și de la cadrul organizatoric concret al bibliotecilor noastre publice din mediul rural, vizându-se scopul precis al sprijinirii directe, în rezolvarea problemelor curente de muncă în biblioteca comunală, a cadrelor didactice investite cu această responsabilitate. În general bine proporționate în funcție de volumul și importanța operațiilor în procesul activității în biblioteca comunală, capitolele lucrării — de o concizie, o claritate și totodată o precizie a redactării remarcabile — vin parcă să răspundă unui șir logic de întrebări pe care bibliotecarul-cadru didactic inevitabil și le pune de la primirea funcției până la perfecționarea sa în noua profesie. Și aici, de notat tonul aproape verbal al expunerii, care contribuie în mare măsură la apropierea celui ce-si pune întrebările de răspunsurile — trebuie să o recunoaștem — mai mult aride decât atrăgătoare ale teoriei biblioteconomice, în special cele ale tehnicii de bibliotecă.

Urmărind economia lucrării, se pare totuși că, în succesiunea capitolelor, cel consacrat — în final — conducerii și planificării activității și-ar fi găsit un loc mai indicat ca prim capitol, oferindu-se încă de la început posibilitatea formării unei imagini clare asupra cadrului organizatoric și asupra modului de a gândi obiectivele concrete ale activității. Poate și o anume extindere a acestei problematici, fără a încărea structura compendului, ar fi fost binevenită.

Intregind în chip necesar cele numai 55 de pagini de text, anexele — tabelă c.z. pentru așezarea publicațiilor, tabele de autori, reproduceri ale celor mai uzitate tipizate — își aduc partea lor specifică de contribuție la încheierea unui instrument de mare utilitate practică pe care îl reprezintă lucrarea elaborată de Biblioteca Centrală de Stat.

Manualul bibliotecarului comunal, aflat astăzi pe masa de lucru a celor cărora le este destinat, inserie o reușită certă a celor mai recente acțiuni de îndrumare unitară a activității bibliotecilor noastre publice, totodată premisă a unei necesare creșteri calitative a domeniului.

George SEBASTIAN

Consiliul Culturii și Educației Socialiste. **Centrul special de perfecționare a cadrelor. DESCRIEREA ȘI CATALOGAREA PUBLICAȚIILOR.** (Text provizoriu). Vol. 1—2. București, 1977. Vol. 1. XIII + 3 + 306 p.; vol. 2. 472 p.

Deși anunțat ca parte componentă a unui viitor manual al bibliotecarului, în curs de încheiere, lucrarea realizată sub egida Centrului special de perfecționare a cadrelor al C.C.E.S. constituie, dincolo de acest statut conferit de conceperea unui manual complet, ca o lucrare în sine, de valoare științifico-teoretică și practică, un veritabil tratat. Și dacă manualele lipsesc, reclamându-și pregnant necesitatea, tratatele nu sînt mai puțin necesare. Este cazul mai ales al unor compartimente anumite ale științei biblioteconomice, cum este catalogarea, în care tratatele, utilizate totodată ca manuale, pentru instruirea de specialitate, se impun prin caracterul lor normativ, de cod de reguli, de îndrumar și memorator „tehnic”, de instrument de lucru curent.

Semnaland bunele auspicii ale lucrării, considerăm de dator să revizuiască și să relevăm nu măsura în care realizarea în fapt a tratatului răspunde exigențelor acestui gen de lucrare, ei inițiativa însăși a Centrului special de perfecționare a cadrelor de a valorifica, în folosul desigur, și al îmbogățirii literaturii de referință a domeniului, o experiență valoroasă a procesului perfecționării profesionale, aceea a cercetării concrete efectuate de cadrele cuprinse în diferitele forme ale reciclării. Cele două volume *Descrierea și catalogarea publicațiilor* se constituie în bună parte din capitole ce reprezintă lucrări realizate de bibliotecari-specialiști în finalul primului cîhlu de perfecționare profesională (1974—1975).

Experiența fructuoasă ce a condus la apariția lucrării răspunde, în plan practic, unei necesități de mult resimțite, aceea a asigurării materialului bibliografic de referință destinat celor aflați în procesul de reciclare, în fapt tuturor lucrătorilor din bibliotecă. În acest sens, credem că extinderea ca volum, spre completitudine, a informației cuprinse, vizind mai mult tratatul decât manualul cerut pentru instruire, nu împletează asupra utilizării exprese cu acest scop. De asemenea, elaborarea unei lucrări mai largi, aproape complete, se apropie ca acțiune de conturarea unui cod național al regulilor de catalogare, deși editorul menționează ca destinație a lucrării bibliotecile publice. Adoptîndu-se ca principiu de bază respectarea standardelor existente la noi — și aici se poate menționa că fișelor tipărite de BCS li se poate recunoaște această calitate — ca și luarea în considerare a unor recomandări ale forurilor internaționale de specialitate, volumele editate de Centrul special de perfecționare a cadrelor se inscriu pe o linie de convergență cu acțiunea altor rețele de bibliotecă (ne referim în special la bibliotecile de învățămînt) într-un proces ce va trebui să conducă curînd la stabilirea codului național de catalogare. Cu acestea, avem deja două lucrări — cu un an în urmă apărea *Ghidul de catalogare și clasificare a colecțiilor bibliotecilor universitare din România*, realizat de B.C.U.—București — premisă a lucrului concret la încheierea unui cod național

unitar. Intră de acum în atenția cooperatorilor dintre cele două principale rețele de bibliotecă să definitiveze această mare operă care, recunoaștem, ne lipsește. Și nu pentru că nu am avea forțe sau condiții. Cit prește contribuția ce trebuie să o aibă lucrarea Centrului special de perfecționare a cadrelor al C.C.E.S., aceasta, acum aflată ca text provizoriu, va fi adusă la o formă definitivă, după observații pe care editorul le așteaptă din partea tuturor bibliotecilor, a specialiștilor, a lucrătorilor din bibliotecă. Cu acest scop și revista noastră va publica astfel de observații, referitoare la realizarea de fapt, la conținutul, structurarea și forma sub care se prezintă acum *Descrierea și catalogarea publicațiilor*.

George VLĂDESCU

BIBLIOTECA. Îndrumar de propagandă a cărții. (Nr. 1). Brăila, Biblioteca Județeană, 1978. 35 p. multigr. (Comitetul de cultură și educație socialistă al Județului Brăila).

Menținîndu-se pe coordonatele unui program definit cu precizie, noul număr din *Îndrumarul „Biblioteca”*, editat de Biblioteca Județeană Brăila, de fapt primul din acest an, trasează principalele direcții ale propagandei cărții în etapa imediat următoare — sărbătorirea Secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu la împlinirea vârstei de 60 de ani și a peste 45 de ani de activitate revoluționară; aniversarea a 2050 de ani de la întemeierea primului stat dac centralizat și independent; 30 de ani de la crearea partidului unic al clasei muncitoare — oferind material metodic și bibliografic adecvat. Sînt prezentate în continuare cîteva recenzii pentru noi apariții editoriale și o „consultație” pe o problemă de larg interes — împrumutul interbibliotecar, întregită cu lista revistelor, seriilor și ziarelor ce pot fi consultate în 1978 la Biblioteca Județeană. De asemenea, se realizează prelucrarea sumară centralizată, prin inserarea cotelor, pentru cărțile intrate în bibliotecile comunale în trimestrul al IV-lea din 1977.

Ca și cele de pînă acum, ultimul caiet-îndrumar de la Brăila se recomandă ca un instrument de lucru și de informare foarte util bibliotecarilor comunali și nu numai acestora.

I. T.

ÎN SPRIJINUL LUCRĂTORILOR DIN AGRICULTURĂ. Bibliografie selectivă adnotată. Brăila, Biblioteca Județeană, 1977. 38 p. multigr. (Comitetul de cultură și educație socialistă al Județului Brăila). (Cărți noi).

Purtînd drept motto un extras din Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a P.C.R. din 7—9 decembrie 1977 referitor la obiectivele prioritare în agricultură în perioada următoare, lucrarea elaborată în cadrul sectorului de informare bibliografică al Bibliotecii Județene Brăila oferă lucrătorilor din agricultura județului o selecție de lucrări din domeniul agrozootehnic apărute în ultimii doi ani, venind astfel în sprijinul perfecționării lor profesionale. Sînt prezentate, cu ample adnotări, aproape rezumate, 32 de lucrări, inserate în 5 capitole corespunzînd principalelor domenii ale agriculturii, în ordine alfabetică, ceea ce permite o informare rapidă și specializată. În final, o notă explicativă indicînd existența lucrărilor recomandate în colecțiile tuturor bibliotecilor comunale din județ, extinde aria în

formațiilor precizând că specialiștii din agricultură au acces la colecțiile mai bogate ale Bibliotecii județene, unde pot fi studiate și o seamă de publicații periodice de profil (a căror listă este dată.) Pentru a le întregi accesul la ele sînt comunicate de asemenea orarul și adresa bibliotecii județene. Un instrument de informare util, redactat cu rigoare științifică, pe care-l dorim înscris în permanență preocupărilor de dinamizare a colecțiilor.

A. Ș.

CAIET METODIC. Tirgoviște, Biblioteca Județeană Dîmbovița, 1977. 118 p. multigr.

În evident progres de la un număr la altul, ultima apariție a caietului metodic elaborat de Biblioteca Județeană Dîmbovița pentru uzul lucrătorilor din bibliotecile aparținînd tuturor rețelelor propune un sumar de largă, extensivă tematică și funcțională: **materiale de orientare** („Probleme actuale și de perspectivă ale activității bibliotecilor comunale”); **experiențe valoroase** („Din experiența bibliotecii tehnico-documentare a I.U.P. Tirgoviște”; „Aspecte ale muncii cu cartea în rinurile celor veniți la odihnă și tratament în orașul Pucioasa”; „Panoul frunțașilor”); **materiale metodice** („Bibliotecile în sprijinul activității punctelor de documentare politico-ideologică”; „Activitatea bibliotecii — parte integrantă în activitatea de răspîndire a cunoștințelor științifice și culturale”; „Organizarea fondului de carte al bibliotecii — cerință principală în îndrumarea lecturii cititorilor”; „Modalități de triere și scoatere a cărților din bibliotecile publice”; „Cum se organizează raftul tematic și expoziția de carte”; și **texte pentru manifestări de propagandă a cărții** („Trepte de lumină” — montaj literar-muzical; „Sub mîndre flamuri de partid”; „Recital poetic, ș.a.) **bibliografii de recomandare** („Localitățile dîmbovițene pe coordonatele progresului și civilizației”; „Fișier editorial dîmbovițean”); **recenzii, alte materiale informative.**

Grupînd astfel materialele, menționăm că nu am arstat structura propriu-zisă a lucrării, ci am avut în vedere în primul rînd natura acestora. În genere redactate cu grijă și cu exigență profesională, unele materiale mai sînt marcate totuși de minusuri, de la cele de ordin formal (neglijențe de formulare și chiar ortografice) la cele de ordin tehnico-profesional (În anexa I, a consultației privind organizarea fondului de carte, după mulți indici de clasificare zecimală, în mod greșit, se pune semnul ortografic) și chiar metodologic (în montaje, versurile sînt prezentate fragmentar, fără indicarea autorilor decît într-o notă la sfîrșitul textului).

Meritorie preocuparea de a antrena în colectivul de autori, pe lângă specialiștii bibliotecii județene, lucrători din alte biblioteci din județ, inclusiv bibliotecari cu muncă obișnuită de la comuna.

I. T.

Bălășescu, Sevastia. CONTRIBUȚII LA O BIBLIOGRAFIE CRITICĂ ȘERBAN CIOULESCU. Opera în perioade. Partea I (1923—1947). Drobeta Turnu-Severin, 1977. 112 p. multigr. (Inspectoratul școlar județean. Casa corpului didactic Mehedintși).

Printre prestigioasele acte de cultură pentru evaluarea obiectivă a valorilor spirituale și românești se numără și recenta bibliografie publicată de Inspectoratul școlar județean și Casa corpului didactic Mehedintși, rod al unei laborioase și îndelungate cercetări făcute de Sevastia Bălășescu, autoare și a altor bibliografii critice remarcabile.

În introducerea intitulată **Academicianul profesor Șerban Cioculescu la împlinirea vârstei de 75 de ani**, succintă trecere în revistă a perioadelor în care au apărut scrierile critice lui insistă asupra colaborărilor mai îndelungate, asupra orientării progresiste și democratice a publicațiilor la care a colaborat, oferind și unele aprecieri statistice. Autoarea se oprește și asupra operelor adu-

nate în volume, relevînd prin citate judicioase multe aspecte ale preocupărilor eruditului cărturar.

Așa cum se arată în nota asupra întocmirii bibliografiei, cele aproape o mie de referințe bibliografice selectate pentru perioada 1923—1947 au fost structurate în ordinea cronologică a apariției cronicilor și articolelor, iar în cadrul fiecărui an s-a urmat ordinea strict alfabetică a autorilor prezenți. Fișele celorlalte categorii de scrieri (note, interviuri, anchete etc.) sînt plasate la sfîrșitul descrierilor din anul respectiv, urmate de fișele colective care — împărțite pe autori — sînt incluse și la poziția alfabetică a fiecăruia.

Descrierile bibliografice sînt însoțite, în proporție de aprox. 60 la sută, de adnotări lămuritoare, atunci cînd materialul publicat depășește caracterul de recenzie. Adnotările se sprijină frecvent pe citate din răspunsurile, opiniile și declarațiile făcute în presă de Șerban Cioculescu, dezvăluind pe de o parte atitudinea criticului, pe de altă parte ambianța literară a epocii. În bibliografie s-au inclus și notițele referitoare la aparițiile editoriale franceze recenzate sau la personalitățile literare străine evocate sub semnătura criticului în publicațiile românești, prin acest aspect sfera ei depășind cadrul strict național.

Autoarea a considerat potrivit să menționeze și ilustrația cărților recenzate sau a articolelor de ziar, arătînd și numele artistului care a executat-o. În felul acesta se conturează și cerul colaboratorilor grafici ai publicațiilor vremii.

Ultimele pagini ale bibliografiei cuprind cronicile dramatice semnate de Șerban Cioculescu în ziarul „Semnalul” din anul 1946—1947.

Inițiativa meritorie a celor două instituții mehedintșene pune la îndemîna cititorilor un vast și complex instrument de lucru pe tema operei marcantului critic literar român și a vieții literare din sîrșitul de veac corectat. Ea este cu adevărat binevenită cu cît pînă acum scrierile lui Șerban Cioculescu apărute în perioade nu au fost însoțite într-o bibliografie, o altă lucrare erudită eforturi care puteau antrena un întreg colectiv. Iată de ce munca de ani de zile a Sevastiei Bălășescu are un merit aparte.

Desigur, dacă în judecarea lucrării am lăsa să predominie numai „zeul strict bibliografic”, am avea de consemnat unele aspecte mai puțin realizate, unele „vicii formale” și inconsecvențe în descrieri și transcrieri. Se pare însă că autoarea, în mod deliberat, a făcut derogări de la regulile bibliografice, concepînd lucrarea mai mult din unghiul istoriei și criticii literare specifice lui Șerban Cioculescu. Depășind limitele unei bibliografii obișnuite, a dat astfel un gen de „compendiu” de istorie a literaturii interbelice în viziunea criticului român, un foarte util instrument de documentare și informare științifică adresat cadrelor didactice medii și universitare, criticilor și eseistilor literari, scriitorilor, jurnaliștilor, dar și cercetătorilor interesați de istoria artei, a teatrului, a caselor editoriale (edituri, librării, tipografii) în care scriitorii timpului își publicau operele.

În această primă formă a ei, lucrarea este prevăzută și cu un indice de nume selectiv destinat să vină în ajutorul celor ce o consultă. Nu se menționează însă care este criteriul de selecție aplicat, iar unele nume apar alterate (Boissère, Roosevelt, Vladimir Străinu, Smăntînescu, Gr. Teusan, Ștefan Zeleline etc.) or împerecheate în mod mecanic: Novalis, Hölderlin sau Rilke, Morike.

Pentru o și mai ușoară și utilă consultare a bibliografiei, propunem autoarei ca la volumul următor să facă uz, chiar în condițiile multigrafiei, de toate diferențierile grafice posibile. La fel, ca una care are o privire de ansamblu asupra lucrării, să întocmească personal indicele de nume.

Dată fiind importanța bibliografiei și largul interes pe care-l suscită, autoarea și instituțiile editoare trebuie să și propună definitivarea cît mai grabnică a continuării acesteia și publicarea integrală în condiții grafice impuse de valoarea ei.

Livia BACĂRU

Biblioteca

Buletin de
biblioteconomie

1 ● Februarie 1978

Sumar

ÎN LUMINA CONFERINȚEI
NAȚIONALE A PARTIDULUI
ORGANIZAREA ȘI ÎNDRU-
MAREA UNITARĂ A ACTI-
VITĂȚII BIBLIOTECILOR
PUBLICHE—ÎN DEZBATERA
CONSĂTURII BIBLIOTE-
CARILOR

Noi dimensiuni activității de for-
mare a omului nou 3—8

Organizarea și îndrumarea uni-
tară a bibliotecilor publice.
Din experiența județelor 9—15

O privire sintetică asupra dez-
baterilor 16—20

Concluzii și orientări 20—22

Permanența acțiunii de popu-
larizare a cărții, Eugen Blăjan
24—25

Servicii centralizate pentru bi-
bliotecile publice, Gheorghe Bon-
doc 26—27

Imperativul coordonării în bi-
bliografia universitară, Ion Stoi-
ca 28—29

Lucrări de specialitate 31—32

Colectivul redacțional:

Anne-Marie MIHIȚ
Ioana TĂUTU
George VLĂDESCU